SUSCRIPCIÓ
Barcelona . Una pesseta al mes
Espanya. . 4'50 pessetes al trimestre
Extranger . 9'00 id. id
Pagant per anys, una pesseta de rebaixa

EL POBLE CATALÀ

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRINCIPAL
IMPREMPTA
CARRER DE FORTUNY, NUM. 2 TERS
TELÉFONS
REDACCIÓ, 723 - - IMPREMPTA, 2,295

ANY IX NUM.-2.672 BARCELONA, DILLUNS 1 DE JULIOL DE 1912 UN NÚMERO, 5 CÉNTIMS

EL SIGLO
GRANS MAGATZEMS
ACTUALMENT
EXPOSICIO ESPECIAL Y VENDA
d'articles pera
CAMP
VIATGE
y BANYS
Excepcionals ocasions
durant els díes d'exposició

Bàsculas-Caixes
Pibernat pera Cabals
Avinyó, 8-10

El projecte de Mancomunitats

El debat continúa

Les darreres noves de Madrid senyalen una millora grossa en la situació política. Sembla que la crisi no arribarà a plantejarse. Avui continuarà el debat, y se creu que en Canalejas reconquistarà la majoría y obtindrà un triomf personal y polític. Si aixi succeeix, els díscols y els conspiradors s'ajupirán, y en Canalejas veurà consagrada definitivament la seva quefatura. De la sessió del Congrés d'aquesta tarda pot sortirne l'enterro del partit lliberal históric, corcat y vetust, y el naixement un partit lliberal relativament modern.

Serà una gran batalla la d'aquesta tardà. La part més dura estarà en la lluita entre en Canalejas y els seus enemics de la majoría. En quant al contingut del discurs de l'Alcalà Zamora, no'ns dona cap angunia. Es un castell de cartes, y bufant caurà. Passada l'emoció del primer moment, qui pot sostenir les afirmacions y les ofrenses ridícoles del diputat romanonista?

Examinat aquest discurs, se desfà entre'ls dits. Tot ell es un pur sofisme, y en certs passatges pren l'aspecte d'una broma pesada. Perquè'l projecte consigna la possible delegació a les Mancomunitats de les atribucions relatives al telègraf y als ferrocarrils, l'orador afirmà que sobrepassa'ls límits del mateix federalisme y clava una punyalada mortal a la sobiranía de l'Estat.

¡Quina «boutade»! En el sistema federal—tant de bó pogués conformarshi el projecte!—el telègraf y els ferrocarrils són coses accidentals: volém dir que lo mateix poden anar a càrrec de l'Estat central que a càrrec dels Estats particulars. Aixi ho diu en Pi y Margall en el llibre segón de «Las Nacionalidades». El programa federal els assigna a l'Estat central. A Alemanya y a Suissa també li están assignats, PERO A L'AUSTRIA Y ALS ESTATS UNITS SON COSA DELS ESTATS PARTICULARS. Es més: la mateixa constitució alemanya, a l'atribuir els telegrafs a l'Imperi, EXCEPTUA BAVIERA Y WURTEMBERG. Y l'excepció consta precisament en els articles citats per l'Alcalà Zamora, detall que prova la mala fé d'aquest.

Importancia política podrà haverne tingut el discurs d'aquest nou Castelar que en Moret acaba de descobrir. Però importancia crítica en relació al projecte, no'n té cap. La polsaguera que ha aixecat no ha estat realment contra'l projecte de Mancomunitats, sinó contra'l catalanisme. Y estém convensuts que, desde aquest punt de vista, el discurs del senyor Alcalà Zamora quedarà plenament satisfet.

Carta de Madrid

La sessió de divendres en el Congrés.-El discurs de l'Alcalà Zamora.—Frases y detalls.-La situació del govern.

Ningú se l'esperava el fenòmen sobtat que el divendres a la tarda va produirse en el Congrés. Quan els diputats y el públic de les tribunes encara reien de les necétats y lés procacitats ridícules den Soldevilla, contestat repoisadament per en Sala, l'Alcalà Zamora va aixecarse a parlar, y aviat va veures que tirava amb bala contra en Canalejas. Y se va veure més: se va veure que alló éra un atac preparat amb anticipació, un complot en el qual hi havía una pila de compromesos. Per aixó l'efecte del discurs anava creixent a mesura que anava descapdellantse. Aquest efecte el produiren, més que lés paraules de l'orador, l'actitut de nombrosos diputats de la majoría, entre ells alguns exministres y prohoms. Calía veure les caparrades d'aprovació que feia en Moret, y sentir els «bien, muy bien» de l'Alonso Martínez, den Laserna, den Manzano, den Gasset, den Burell y tant altres. Calía veure també la cara plàcida y riallera den Romanones, d'en Maura, den Lacierva y den Dato... Realment, en Canalejas hagué de sofrir un veritable martiri, en el qual els seus amics y correligionaris van mostrarse més crudels que ningú.

En tots els qui presenciàrem aquella part de la sessió, l'impressió era enorme. Era un triomf oratori? Ah, no! Hi ha qui ho vol fer creure, però no es això. No negarém que l'Alcalà Zamora es un excelent orador y que va pronunciar un discurs brillant. Però no se tracta de cap cosa extraordinaria, meravellosa, portentosa. Diguí lo que vulgui en Moret, els judicis del qual adoleixen d'una llastimosa senilitat, de discursos com els de l'Alcalà s'en pronuncien, al menys, un parell cada trimestre. L'oratoria y la mateixa figura de l'Alcalà poden compararse amb l'oratoria y la figura de l'Amadeu Hurtado, sense arribar, però, a la profunditat de concepte y a la concisa bellesa dels discursos de l'ex-diputat per Terrassa. L'Alcalà Zamora es d'una escola oratoria més revellida, més ampulosa y vuida, más a la vella faisó. Els tòpics oratoris y parlamentaris, que amb prou feines usen els oradors catalans, són usats en abundor pel diputat per La Carolina.

No'ns trobém, doncs, en presencia d'un cas de sugestió oratoria. Poden estarne ben segurs els meus lectors catalans. L'èxit de l'Alcalà fou degut al sentit de patriotarisme espanyolista del seu discurs, al fet d'esser, en el fons, un atac al catalanisme. Els tristos visques a Espanya que ressonaren pels passadissos a l'acabar el debat eren reveladors. El discurs de l'Alcalà contra en Canalejas va a significar lo mateix que aquell famós discurs den Melquiades Alvarez contra en Salmerón. Pera convéncers d'això, n'hi ha prou amb escoltar les tumultuoses converses vibrants dels passadissos. Tothom parlava dels catalans, dels catalanistes, del nacionalisme y del separatisme.

Tant interessant com el discurs de l'Alcalà es lo que pels passadissos se deía després. Pera sentirse fondament català y intranzigentment catalanista, no hi ha com escoltar les frases que ahir al vespre se sentien pel Congrés.

Un ex-governador de Barcelona, aquell Manzano calamitós y desacreditat, era un dels més furients despotricadors contra les aspiracions catalanes. Quines coses deía, amb els brassos enlaire, la cara encesa de rojor y els llavis coberts de bromera!

—«Cuando los gobiernos traen proyectos tan cochinos—cridava—merecen este castigo.

»—No tanto, hombre—li contestà en Guillén Sol, ministerial de la comissió.—De ser eso, yo no lo habría firmado.

»—¡Pues eso es!—insistí en Manzano.—Confronte usted el proyecto con las Bases de Manresa. Yo me las sé de memoria, y aseguro que son una misma cosa (!!)

Mentrestant, un chor d'elogis a l'Alcalà s'aixecava de tot arreu. Alábaven son discurs en Maura—que'l calificava de colosal—en La Cierva, en Mella, en Melquiades Alvarez. Y no cal dir en Moret. Alguns deien que no més alabaven l'eloqüencia de l'orador. Però se'ls coneixía que'l cor se'ls en anava al darrera de les seves afirmacions unitaristes y patrioteres.

En Pere Corominas estava indignat. Parlava y gesticulava enèrgicament. Dugues coses l'havien molestat principalment: els visques a Espanya a tall de «ràgala» y la presencia del general Weyler, que sèmblava una coacció.

Davant de l'actitut hostil al projecte de Mancomunitats que ha manifestat una part considerable de la minoria, la situació del govern es en veritat compromesa. La paraula crisi está en tots els llavis. No falta qui assegura que el dilluns no hi haurà sessió al Congrés y que el dimars tindrém govern nou.

Acabo de parlar d'això amb en Pere Corominas. M'ha dit que si en Canalejas no la vol, no hi haurà crisi. Manteninse ferm Canalejas, el plet se guanyarà. El discurs de l'Alcalà es tant fràgil, que al contestarli un diputat català de la comissió—en Cambó, probablement—quedarà fet pols. Y en quant a la majoría, amb un discurs eloqüent el president del Consell se la farà seva. En Corominas, en mig de la tempesta desencadenada, segueix sent optimista.

U.

Madrid, 29 de Juny de 1912.

Telegrames an en Corominas

Ahir foren cursats els telegrames seguents:

«Pere Corominas.—Congrés Diputats. Madrid.

Centre F. N. R. Fivaller us encoratja perque continueu defensant amb fermesa les Mancomunitats, amb la seguretat que darrera vostre hi teniu tot Catalunya.

El president, E. Maynés.—El secretari, Josep Cuadras.»

«Corominas.—Congrés.—Madrid.

Secció Política Joventut F. N. R. Barcelona vos encoratja enèrgica intervenció Mancomunitats siga triomf causa Catalunya.—Calix, Bausells, Sisquella, Casanellas Forcadas, Cuadras, Bernardas, Guiu, etc.»

«Pere Corominas.—Congrés.—Madrid.

Ateneu Gracienc de la U. F. N. R. vos felicita haver aportat esperit democràtic projecte Mancomunitats; ensemps encoratja defenseu valentment, evidenciant patrioters combaten projecte escudantse unitat Patria, els qui firmaren tractat París, venda Colonies.

Mer, Forcada, Gorchs, Criach, Solanech, Roca, S. Gené, Martínez, Farré, Alvarez, Botey, N. Forcada, Borrell, Masicas, Talladas, Tarrau, Viñals, Padrós, Sanjenís, Robert, Matons, Blanch, Alsina, Ventura, E. Matons, Fabrés, Mirats, Català, Vidal, A. Matons, Murtra, Pulido, Solé, Maestro, Saborit, Centillas, Suriñach, Combas, J. Centellas, Torné, Martí, Serrarica, Grangá, J. Plà, Basart, Ros, Morrus, Marcet, Jou.»

«Pedro Corominas.—Congreso.—Madrid.

Prepareu maleta dimars puig dilluns Moret ovacionat per majoría, amb satisfacció den Maura, Romanones y Canalejas enterrarà vostra obra Mancomunitats considerantla poc lliberal. Pronostiquém ministeri Moret pera derogar aparentment Jurisdiccions, obra y estigma seus, quedant aixís complert pacte Flamenca.—Quer, Millet y amics districte segon.»

Notes polítiques

Ens afirmem en lo dit

Amb un comunicat suscrit per el «Comité Democrático Republicano de San Feliu de Llobregat», pretén «La Publicidad» que rectifiquém nostra informació relativa a que els nostres correligionaris de Hospitalet segueixen fidels a l'U. F. N. R.; y apartats, per conseguent, del seu diputat senyor Miró en lo que fa referencia al nou partit reformista.

Després de llegir dit comunicat ens afirmém y ratifiquém en quant hem escrit sobre'l particular.

Tant a Hospitalet, com a altres poblacions d'aquell districte, existeix y funciona una Junta Municipal d'U. F. N. R., degudament constituida. Aquestes Juntes Municipals són les que representen el partit; y podém assegurar que la de Hospitalet no vá concòrrer a la reunió de Martorell, y continúa fidel a la Unió Federal.

No som, doncs, nosaltres els que tenim de rectificar.

La "Joventut F. N. R."

La Junta Directiva de la secció política de la «Joventut Federal Nacionalista Republicana» de Barcelona, prega a tots els inscrits a la mateixa, assisteixin a la reunió que tindrà lloc en el C. N. R. del carrer de Pelai, día 3 del corrent a les nou del vespre de primera convocatòria y a les deu de segona, pera tractar d'assumptes de gran importancia, y elecció de president de la mateixa.

Avui a les quatre de la tarda se reunirà al C. N. R. la Junta Directiva de la Secció Universitaria de la J. F. N. R.

Un telegrama

Ahir va remetres a Madrid el telegrama seguent:

«Congrés Diputats.—Madrid.—Sr. Alcalà Zamora.

Als visques vostres «alabarders» pel discurs impugnant projecte Mancomunitats contestém amb ¡Visca Catalunya!—Redacció «El Cor del Poble.»

QÜESTIONS MUNICIPALS

Manifestacions en el Parlament sobre la portada d'aigues Errors den Miró y Trepat. Reticencies den Lerroux.—La qüestió a l'hora present.

Tenim a la vista el diari de Sessions del Congrés que porta la discusió de dimecres passat sobre la qüestió de les aigües de Barcelona.

Hem llegit els discursos den Miró y Trepat, den Lerroux, del Ministre de la Governació y del delegat regi senyor Alvarado. Ens ha sorprés el desconeixement de l'assumpte en el diputat per Sant Feliu de Llobregat, y ens han produit una impresió desagradable les paraules del quefe dels radicals, que persisteix en la defensa de la proposició den Gonsal de Rivas.

En Miró va fer indicacions que son de una notoria inconveniencia, llensant duptes y rezels sobre la portada d'aigües. Pera ell cal vetllar pels interessos de Barcelona y de l'Estat en el problema, del qual va dir, entre altres coses equivocades, que es greu y representa un gasto de 200 milions, que está amb molts altres en el secret del dictamen acordat per la Comissió en principi, que es possible que triomfi, més que l'interés de la ciutat, una transacció d'interessos particulars, y que en lloc d'adjudicarse el concurs a una sola empresa, se otorgui a dotze, essent una d'elles la de la proposició den Gonzal de Rivas. Y pera la salvaguarda dels interessos de Barcelona y de l'Estat, va demanar en Miró una informació amb un llarg plas, abans de que la Comissió donguí'l seu fallo y aquest se fassi públic.

Per la seva par, en Lerroux va adherirse a la demanda sobre una informació, afegint que la Comissió que actúa a Barcelona haurá de donar, si procedeix en justicia y honradament, un dictamen amb el qual quedi demostrat que no's podia presentar proposició més honrada, ni més lícita ni més convenient als interessos públics, que la den Gonzal de Rivas, patrocinada per en Lerroux abans lo mateix que ara.

Nosaltres podem dir que les manifestacions den Miró y Trepat no contenen res més que censurables suspicacies y errors inconcebibles. No hi ha en joc un gasto de 200 milions de pessetes. No existeix, avui per avui, dictamen de la Comissió. Es cosa purament fantástica lo de que s'adjudicará el concurs a dotze empreses alhora, disbarat que ningú ha patrocinat en el sí de la Junta d'Aigües ni de l'Assessoría técnica. Tampoc pot dirse, amb fonament y veritat, que triomfi una transacció d'interessos particulars, amb sacrifici y detriment de l'Estat y de Barcelona.

An en Lerroux li devem objectar que la proposició dels seus amors, presentada a l'Ajuntament lerrouxista y per aquest patrocinada, o sigui la den Gonzal de Rivas y don Joan Saus, no ha sigut ni será acceptada per la Comissió d'Aigües. Aquesta proposició, contraria a l'interés de Barcelona, está de fet condempnada a mort o abandonada. Ningú ha de fer, amb l'excepció dels lerrouxistes, cap afirmació que pugui honorar o afavorir les ofertes Rives-Saus, rebutjades per l'opinió pública.

De l'informació que en Miró y en Lerroux demanen amb voement insistencia, es oportú declarar que té per objecte entravancar a la Comissió d'Aigües, despertar inquietuts y desconfianses, y per tant ferir l'interés de Barcelona. La demanda del control de l'Estat y del judici de l'opinió, solament poden formularla els que, sense cap estudi del problema, llensen sobre ell el verí dels propis errors y prejudicis.

Aixó es, ademés, impertinent y innecessari. La Comissió no ha de fer res més que una proposta. Barcelona y'l seu Ajuntament dirán si la proposta respon al seu desitg y a la seva esperansa. L'Estat dirá, per l'orgue del Govern y per la resolució de les Corts, si ha de fer efectiva la penyora de donar una cooperació económica a Barcelona. Sobre tot aixó hi haurá debats y crítiques, tot un estat de clara conciencia de l'opinió pública.

Avui'l problema está próxim a solucionarse. La Comissió té nomenada una ponencia, peró no s'ha concretat cap acord sobre l'aigua que hagi d'adquirir Barcelona, perqué aixó depen de qüestions encara per resoldre.

No's pot, doncs, afirmar, com ho fa en Miró, que hi hagi la perspectiva d'una monstruosa barreja de dotze proposicions, ni com ho fa en Lerroux, que dels treballs actuals hagi de sortirne el miracle de la rehabilitació de l'oferta den Gonzal de Rivas. Aquestes declaracions son gratuites, y no tenen cap valor ni cap aspecte de cosa llegítima y autorisada.

La qüestió del Teatre Català

Sobre un mot

L'editor del setmanari «L'Esquella de la Torratxa», don Antoni López, ens ha escrit una atenta carta relativa al mot «injuries» aplicat als atacs que a l'Ignasi Iglesias há dirigit el susdit periódic.

Creu el senyor López que en lo dit per «L'Esquella» no hi ha injuries. «A més—afegeix—l'injuria, com tots sabém, está penada pel Codi y si realment haguessim injuriat a l'Iglesias, a hores d'ara ja ens hauría portat als tribunals.»

An aixó nosaltres hem de dir que no usárem la paraula «injuries» en el sentit estrictament jurídic de la mateixa, sinó com a sinónima de ofenses o agravis. No teniem ni podiem tenir l'intenció de barrejar el Codi y els Tribunals de justicia en aquesta lamentable qüestió.

Festa major de Terrassa

Tercer Congrés Esperantista Català

La festa major de Terrassa adquereix aquest any un caràcter distint dels altres anys, per la celebració en la mateixa del tercér congrés de la «Federació d'Esperantistes catalans», que dona a la ciutat una extraordinaria animació per l'assistencia d'esperantistes de Catalunya y pels festeigs amb tal motiu organissats.

La rebuda

En el tren mixte de les 8'35 arriben a Terrassa un gran nombre d'esperantistes barcelonins, que han recorregut la ciutat. En l'exprés han arribat els restants congressistes. L'arribada ha sigut brillant y entussiasta. Una inmensa gentada ha acudit a l'estació. Les entitats corals, amb els seus estandarts, les senyeres dels grupus esperantistes donaren una bella nota de color a l'arribada. En l'estació hi havía el diputat provincial senyor Alegre y els regidors Albiñana, Font, Lluqué y Navarro, l'arcalde senyor Ullés y les Juntes directives de les entitats esperantistes de Terrassa.

A l'andén hi veiem als coneguts esperantistes Pujulà y Vallés, Bremón, mossen Coll, Rocamora, mossen Planas, Pellicer, Serrat, Grau y altres. Seguidament, la banda municipal romp amb un airós pas doble; ressonen aplaudiments y la manifestació, de la qual pot dirse forma part tot Terrassa, se dirigeix a la casa de la Ciutat. La población mira amb marcada simpatía als esperantistes y, per això, amb frequencia, ressonen entusiastes els aplaudiments en el curs de la manifestació.

Recepció a cala ciutat

La gentada entra a cala Ciutat, profusament adornada. En la porta hi veiem un grupu de nois esperantistes amb un estandart. En el saló de sessions l'arcalde reb als esperantistes, acompanyat dels regidors senyors Llofim, Salvans, Fàbregas, Albiñana, Font, Busqué, Navarro y altres que sentim no recordar.

L'arcalde, en breus y encertades paraules, diu que Terrassa, ciutat oberta sempre a les manifestacions de l'esperit humà, se sent orgullosa d'hostatjar als esperantistes de tot Catalunya.

Elogia l'esperantisme y enlaira la seva finalitat y diu que desitja que'ls esperantistes servin grat record de llur estada a Terrassa, que sent altament honrada a l'homenatjar als adeptes del gran doctor Zamenhof.

El públic acull amb grans aplaudiments l'eloquent parlament de l'arcalde de Terrassa.

El doctor Bremón, president de la «Kataluna Esperantista Federacio», en nom de tots els esperantistes catalans, agraeix les paraules de l'arcalde de Terrassa y saluda coralment a la ciutat de Terrassa, que tant esplèndidament ha acullit a l'esperantisme català.

Novament, els aplaudiments ressonen per la sala y la gentada dirigeix inmediatament al pati de cala Ciutat. Les societats corals acompanyades de la banda municipal, entonen l'himne «La Espero», que mereix els honors de la repetició, essent cantada, la segona vegada, per tots els congressistes.

Obertura del Congrés

En el gran saló d'actes del «Cassino del Comers», a les onze s'obrí oficialment el congrés esperantista.

Presideix l'arcalde, que cedeix el lloc an el senyor Bremón. Aquest ocupa la presidencia, tenint a la seva dreta al vis president del congrés mossen Planas y a l'esquerra al secretari de la «Federació» senyor Pellicér. Ademés, hi ha a la taula presidencial, el senyor Pujulà y Vallés, director de «Kataluna Esperantista», Piferrer, tresorer, y Alavedra, president del comité organisador.

El senyor Bremón obra l'acte pronunciant curtes paraules.

El secretari senyor Pellicer llegeix la memoria, dedicant un record als esperantistes morts durant l'any, explicant els motius pels quals no's celebra'l congrés a Vic, evidenciant el considerable progrés de l'esperantisme en aquest darrer any. El treball del secretari, notable en tots conceptes, es fortament aplaudit.

Y s'aixeca'l senyor Bremón pera llegir, en esperanto, el seu discurs, que ha sigut notabilíssim. Diu que vol tractar el tema: «Esperanto y Catalunya», estudiant les seves relacions amb la llengua que, amb la literatura, amb les costums y amb el caràcter, pera desfer molts equívocs corrents. Desfà l'argument empleat per molta gent de que l'us del català pels esperantismes represnta una atracció en sentit polític. Ademés de esperantistes, diu; som catalans y, per tant, estimém a Catalunya y a la nostra llengua. Si fer política vol dir estimar a Catalunya, defensar la seva llengua, ho accepterém incondicionalment. (Aplaudiments). Seria una vergonya que mentres en tots els congressos esperantistes internacionals s'accepten representants de Catalunya, nosaltres posterguéssim la nostra personalitat. (Aplaudiments). Diu que l'Esperanto es un medi excelent de difusió de la literatura de lés petites nacionalitats y díxis ens trobém que arreu del món son conegudes, entre altres, les produccions «Misteri de Dolor», «La Mare» y produccions den Guimerà, de l'Apeles Mestres, de l'Enric de Fuentes, Ruyra, Víctor Catabà, Maragall, etc. Els nostres literats no han deixat de prestar el seu apoi a la nostra obra y aixís ens trobém amb el pulcre prosista Joaquim Ruyra, membre de la «Federació» y en Guanyabens, esperantista pràctic.

L'Esperanto es un gran instrument pera l'obra de les reivindicacions nacionalistes, puig les petites nacionalitats oprimides necessiten donar a conèixer les seves aspiracions als demés pobles de la terra.

El doctor Bremón fou xardorosament aplaudit.

Inmediatament, se llegeixen els noms dé les entitats adherides, que son molt nombroses, vingudes de tots els indrets de Catalunya.

En nom dels grupus que representen dirigeixen la paraula als congressistes els seyors Prat, Puigbonet, Nin, Pallejà, Farré, Casanovas, Costa, Surinyach, Guillomia, Serrat, Coll, Piferrer, Ribas, Campdelacreu, Cili, Grau, Buyé, Aulina, Obiol, Pellicer; Caparrós y Casanovas.

Després d'aquests parlaments, en mig de grans aplaudiments, se dóna per acabada la sessió d'obertura.

Descobriment de les plaques de les noves places Zamenhof y Maragall

Acompanyats al sò de la banda municipal, els congressistes, seguits de la generació, se dirigeixen a la que ha sigut fins avui plassa de Saragossa.

L'arcalde, en nom de la ciutat, anuncia'l cambi de nom pel de plassa del doctor Zamenhof, an el qual glorifica y enalteix.

El senyor Pujulà y Vallés, diu que, com a catalans y com a homes, aquest homenatge ens omplo de satisfacció. Diu que les lletres de la nova rápida que s'ha posat a la plassa potser se descolorirán o s'esborrarán, però que l'esperit del nom que enclou, del insigné Zamenhof, devém servarlo eternament en nostre cor, perquè ell representa l'amor, la pau y la bondat entre tots els homes de la terra. En nom de tots els esperantistes del món, termena dient el senyor Pujulà, vos dono corals mercés pel gran acte que estém celebrant.

Ressonen grans aplaudiments, la banda municipal entona l'himne «La Espero» y tota la multitut el coreja entusiasmada, dirigintse inmediatament a l'antiga plassa del Teatre, el nom de la qual ha sigut cambiat pel del gran poeta Maragall.

L'arcalde diu que si hi ha algú que mereixi l'honor de tenir un carrer a Catalunya amb el seu nom, aquests son els poetes, que representen l'ànima popular. Si an això hi afegim l'amor y la bondat sens límits, veureu fins a quin punt es just l'homenatje que tributém an el gran Maragall.

Se descorre la cortina, la gentada aplaudeix entussiasmada, la banda municipal romp amb un pas-doble y la gent va desfilant...

Pera aquesta tarde

Aquesta tarda's celebrará sessió del Congrés esperantista, a les Cases Consistorials y ademés, hi haurà, partit de Foot-ball, concerts, visites a l'Escola Industrial y exposició d'esperanto, concurs de lawn tennis y de flors, festes populars, foes d'artifici, balls, d'etiqueta y representacions teatrals.

Impressió general

Terrassa, bull d'animació. Es extraordinaria la gentada que ha concorregut an aquesta bella ciutat.

El congrés esperantista crida l'atenció de tothom.

Els esperantistes han sigut excelentment acullits. Tothom se desvetlla pera obsequiarlos. En resum, pot dirse que'l tercer congrés dels esperantistes de Catalunya resultà un èxit grandiós, demostratiu de la gran forsa amb que compta avui l'esperantisme en la nostra terra.

N.

Terrassa, 29 de Juny de 1912.

Informació del'extranger

Les eleccions nordamericanes

Després de les divertides sessions de la Convenció de Xicago que han acabat amb l'escisió del partit republicá ianki, les que celebren els demócrates a Baltimore sembla que donarán llarga materia periodística als grans rotatius del món.

Per ara hi triomfa en aquestes la tendencia radical, fent contrast amb la victoria dels reaccionaris a Xicago. Els campions de aquella tendencia y ademés d'altisses proposicions victorioses, contra els truts y contra'ls monopolis, son Champ Clark, Wilson y Bryan.

Els fets més importants de la Convenció de Baltimore son aquests:

El partit demócrata; guirebé per unanimitat, ha adoptat la política financiera lliure-cambista segons el método anglés. O sigui, no considerant les rendes duaneres més que com ingressos del Tresor públic, no com armes comercials y polítiques.

El partit demócrata ha fet una gran obra de depuració, tocient del seu sí a homes reaccionaris, com el famós milionari Pierpont Morgan—una mena de representant laic del Vaticá—y a altres persones tingudes com poc honorables.

Creuen els demócrates que aquest comensament ha de caure bé a la nació, com efectivament aixís ha sigut. Els veritables lliberals esperen que si'l resto de la Convenció segueix aquesta tónica, la victoria del partit es segura, pera bé de la gran nació nordamericana y de les idees lliberals

En la darrera sessió de la Convenció demòcrata s'ha procedit a segona votació pera la designació de candidat del partit a la Presidencia de la República.

Gracies als vots de l'Estat de Nova York, Mr. Clark ha obtingut 556 vots, o sigui majoría absoluta; peró s'ha de procedir a nova votació, perque pera ser válida son precises les dues terceres parts de vots.

La crisi belga

L'actualitat política a Bélgica la constitueix el Congrés Socialista que s'hi está celebrant, amb la finalitat de pendre actituts encaminades a exigir el sufragi universal.

Ja comunicarem l'excitació que produiren les darreres eleccions, en les quals, els católics y conservadors, valentse de l'antidemocrática arma del vot plural, venceren als elements avensats. El moviment d'opinió que entre aquests s'exteriorisá es formidable y intens, y pot ocasionar greus esdeveniments si no's satisfá la justa aspiració popular.

Segons fidedignes informacions, l'arma que decidirá empunyar el Congrés socialista es la vaga general, que votarán la gran majoría dels delegats obrers.

Heusaquí el texte de l'orde del dia aprovat en el míting de Charleroi, que ha sigut com una preparació del Congrés, y que segurament aquest ratificará en totes ses parts;

«El míting aprova les decisions de les Federacions Socialistes dels departaments, reivindica el sufragi universal pur y simple, se declara resolt a apoiar per tots els medis, especialment per la vaga general revolucionaria, la proposició de revisió de la Constitució y se compromet a sostenir el moviment.»

Si s'adopta aquesta proposició, com tot fa suposar, Bélgica quedará en veritable situació revolucionaria.

El lliberalisme anglés

El nou ministre de la Guerra, coronel Seely, que lluita pera esser reelégit pér Ilkenston y a qui se li assegura la victoria, ha fet als seus electors unes declaracions sobre la política que desenrotllará el partit lliberal al Poder.

Ara més que mai, diu'l coronel Seely, estem disposats els lliberals a continuar la política de reformes socials, sense preocuparse dels crits exasperats de la coalició reaccionaria, composta de conservadors egoistes, pérfids católics, histériques sufrageres, socialistes doctrinaris y protestants ultrams fanátics.

Se creu que aquestes declaracions son pera esvair el possible mal efecte que hagi pogut fer l'intent d'aumentar l'exércit de terra y instaurar el servei militar obligatori, de quals reformes son partidaris alguns lliberals, que no poden sostreures a lo que sembla una obsessió de molts polítics anglesos massa fixos en la política alemanya.

El subsecretari de Negocis Extrangers Mr. Mastermann confirma que la próxima reforma de Mr. Lloyd George será una llei agraria segons els principis del gran filosop y economista americá Henry George.

Es amb aquest programa ultra radical que anirá a les próximes eleccions llegislatives el partit lliberal, que tan glorioses reformes ha emprés y tantes ne té en projecte.

(PER TELEGRAF)

La vaga dels mariners

Nova York, 30.—Els quefes dels sindicats d'obrers marítims, han proclamat la vagá general, en vista de que set companyies de cabotatge s'han negat a emplear únicament obrers sindicats.

París, 30.—El Comité Nacional de la Federació d'inscrits marítims ha publicat un manifest refutant els arguments alegats pels armadors pera refusar l'arbitratge.

Diu'l Comité que'ls obrers marítims, al declararse en vaga, fan ús d'un dret reconegut per la llei.

La Federació reclamará l'apoiament del Govern pera posar terme a la situació creada per l'actitut dels armadors.

Moviment sísmic

París, 30.—«La Patrie» publica un telegrama d'Alger dient que la nit passada s'han sentit violentes sotragades sísmiques a la regió de Teniet-El-Had y Vialad.

De la guerra

Roma, 30.—El senyor Giolitti ha donat compte al Senat d'un telegrama oficial en el que s'anuncía l'ocupació de Sidi-Said, després d'un viu combat.

La lectura d'aquest telegrama ha sigut acullida amb aclamacions.

Trípoli, 30.—Els italians han rebutjat violents atacs dels turcs y alarbs a Tobruck y Busheifa.

La reforma electoral

Roma, 30.—El Senat ha aprovat definitivament el projecte de reforma electoral, sense introduir cap modificació en el text aprovat per la Cambra de diputats.

Carta oberta

An en Nicolau Juncosa

Amic: Potser un xic amb retrás, perqué les meves ocupacions no'm concedeixen gaire temps lliure, vinc a contestar les vostres preguntes, no pera fer polémica, sinó sols pera correspondre a la vostra atenció.

Hem de fer una selecció en les fileres de l'U. F. N. R: y l'hem de fer lo més aviat possible, perqué tardar més temps fora posar la desconfiansa a les masses que'ns segueixen. L'hem de fer totseguit; permeteume una expressió gráfica: hem badat; empró, no hem de continuar badant.

Aprofitem la petita escissió que avui, per obra den Melquiades Alvarez, se desenrotlla en nostres rengleres; aprofitemla, ja que dona la casualitat que, salvant poques excepcions, que venen a confirmar el resultat, se'n va al reformisme lo milloret de cada casa.

Deixemlos en pau; l'U. F. N. R: també se'ls haguera tret de sobre; millor per ells, que així no será tanta la vergonya.

El vostre carácter conciliador, amic Juncosa, us porta a jutjar un perill lo que ha d'esser una alegría; no, amic, no; les bases del nostre programa, la nostra organisació, la nostra representació, no n'han de sofrir gens; tocarla, reformarla, fora donar motiu als dissidents pera afermar la raó de la seva dissidencia.

Són ells, els que se'n van, els que no s'han trobat bé en el programa honrat y democrátic de l'U. F. N. R:; som nosaltres, els que'ns quedem, els que acceptárem aleshores les bases y amb noblesa les hem complides.

Tothom tranzigí en l'acceptació de les mateixes; els uns les trobaven massa republicanes, els altres massa espanyolistes, els demés massa nacionalistes. Junts tranzigirem, lo que hi ha es que alguns se les han assimilades complint així amb el pacte fet y els altres, els menos, s'han cregut que la tal acceptació, sols obligava a dir que sí, peró no a complirho, esperant fer servir al partit de l'escambell pera arribar amb comoditat a la taula de menjar.

No tingueu por; ningú se n'anirá del nostre costat perqué volguem reformar les bases; molt al contrari, es aquest mateix programa el que ha causat tan beneída escissió.

Jo vull fervos notar, amic Juncosa, que a dins de l'U. F. N. R:, si hi ha hagut algun intent de deserció, ha sigut sempre promogut pels mateixos, pels d'ara; perqué si bé es veritat que alguna vegada l'excitació ha fet parlar a altres elements, ha sigut sempre amb l'esperit, no d'anarsen, sinó de treure als que no complint amb lo pactat desacreditaven a l'U. F. N. R:

Sí; sinceritat, a l'anar a l'Assamblea; sinceritat pera deliberar y pera jutjar, tolerancia també, amb els de bona fe, amb els enganyats, amb els bons, equivocats; peró també fermesa y rigidesa pera arrencar caretes y treure del nostre costat als farsants, als «vius», als indignes.

Hi ha qui es partidari de rentar la roba a casa y exténdrela en un amagat recó y això es una equivocació; la roba bruta s'ha de rentar al mitg del carrer pera que tothom vegi lo neta que queda y després l'hem d'extendre al lloc més alt pera que'l sol hi dongui y els aires la bandegin, convensuts de que no hi podran res ni les bufarades dels uns ni els odis dels altres.

Això y res més es lo que volía dirvos pera aclarir algun concepte que potser jo m'havía deixat de consignar en el meu article. Això es lo que sostinc fa una pila de temps, això es lo que sostindré sempre; hem de seleccionar, hem de netejar, hem de purificar les nostres rengleres, perqué sense aquesta bugada ja podríem amb tota tranquilitat apárellarnos amb els Serraclara, Mir y companyía, y això, si no recordo malament, es una de les coses que us fan més horror.

Hem de purificar, hem den etejar els homes, peró no volem pas reformar, trencar les bases que són el nostre modo d'esser, que al cap y a la fi si algú ha tranzigit amb alguns extrems, els que quedem fidels a la bandera de l'U. F. N. R: per amor, no per profit, hem fet tots els esforsos pera assimilarlos.

No es questió d'idees, es questió d'homes; no hi entren en aquest plet les conciencies polítiques, sinó les baixes passions y la decencia moral.

Diuen els castellans «a enemic que fuig, el pont de plata»; doncs nosaltres fem igual amb els que tenen el valor d'anarsen y montemne un, si es precís, d'or, pera obligarhi a passar als que per covardía no s'atreveixen a ferho.

Jo proposaría enviar an en Melquiades Alvarez un telegrama així:

«Majoría elements de l'U. F. N. R: agraíts per la dissidencia que vosté ha motivat en les fileres de l'Unió, el feliciten calurosament.»

Y ara prou; no vull, com he dit abans, establir una polémica, primera perqué aquesta de fet no es possible entre nosaltres dos, que pensem igual; y segona, perqué essent próxima la celebració de l'Assamblea, no voldría prejutjar una questió sobre la que ella, amb son criteri seré y enérgic, ajustat sempre al programa de l'U. F. N. R:, ja hi dirá la darrera paraula.

Mercés mil per vostra atenció y per vostres belles frases y penseu sempre que es amb vos treballant per Catalunya y la Llibertat vostre afectíssim amic.—Calixto Sentíes.

Ciutat 29 1912.

Pera la difusió de les Experiencies Socials

S'ha constituit la Secció Catalana de l'«Institut Internacional pera la difusió de les Experiencies Socials» que té per objecte documentarse sobre'ls fets socials, morals, intelectuals, etc., que's produeixen en tots els pobles civilisats, a pregonar les idees que d'elles se'n desprenen y utilisarles pera una obra de reformes metódiques.

El president de l'Institut es en Edgard Milhaud, professor de l'Universitat de Ginebra; y el secretari general, el doctor Rodolf Brodá, director dels «Documents du Progrés». Són membres dels Comités de Patronatge o de Direcció: Lleó Bourgeois, antic president del Consell de ministres de Fransa; Pau Deschanel, actual president de la Cambra de Diputats; Anatoli France, de l'Academia francesa; Emili Vandervelde, Bruseles; M. Gothein, del Reichstag alemany; E. Pernerstorfer, vispresident del Reichrath austriac; W-T. Stead, Londres; Castberg, antic ministre de la justicia, Cristianía; Prof. Kovalewski, membre del Consell de l'Imperi, Sant Petersburg; Ramananda Chatterjee, Calcuta; Robert Stout, antic primer ministre de la Nova-Zelanda; Queraltó, president de l'Institut Médic-Social de Catalunya, etc.

Són membres honoraris de la Secció Catalana: doctor Cardenal, director de l'Hospital del Sagrat Cor; doctor Comenge, director de l'Institut y Laboratori d'Higiene Urbana; J. Pin y Soler, escriptor; doctor Rodríguez Méndez, catedrátic d'Higiene de la Facultat de Medecina; doctor Valentí Vivó, catedrátic de Medecina Legal de la Facultat de Medecina.

La Junta Directiva la formen: president, doctor Queraltó, president de l'Institut Médic-Social de Catalunya; vispresident, doctor M. Segalá Estalella, primer vocal de l'Institut Médic-Social; secretari general, doctor Pelai Vilanova, expresident de l'Institut Médic-Farmacéutic; secretaris adjunts: A. Masó López, advocat y fiscal substitut de l'Audiencia; Rómul S. Rocamora, mestre superior y advocat; S. Baví Bracons, publicista; tresorer, Carles Damm, industrial; comptador, J. Mas Alemany, subdelegat de veterinaria; bibliotecari, Cebriá Montoliu, bibliotecari del Museu Social; director de treballs experimentals, doctor Pere Farreras, director del Laboratori de Bacteriología y análisis de la quarta regió militar; vocals: D. A. Cortés Valls, president del Comité Catalá de Salut Pública; I. Peris Galés, president de l'Ateneu Obrer de Barcelona; doctor Fontbona, secretari general de l'Institut Médic-Social de Catalunya; Jaume Simó, president del Centre de Lectura de Reus; doctor Aguadé, secretari general del Comité Catalá de Salut Pública; J. Carraté, president efectiu y honorari de l'Unió de professors particulars del districte universitari de Barcelona; doctor Peiró, exsecretari general de l'Institut Homeópata de Barcelona, redactor quefe de l'«Homeopatía práctica»; A. Cabrer, director d'una Companyía d'Asseguranses socials; F. Tarrida del Mármol, enginyer y publicista; B. Tona Xiberta, advocat y exdiputat provincial.

La Secció Catalana de l'Institut se dividirá en seccions, de les quals ja n'hi ha tres de constituides: la d'Estudis Comercials, la de Estudis d'Higiene de l'Infancia y la d'Estudis Económics, presidides respectivament, pels doctors Escarrá y Martínez Vargas y don J. Romeu Escofet.

Les adhessions poden dirigirse al secretari general, Fontanella, 15, primer.

Clausura de l'Exposició Llunar

Ahir a la tarda fou clausurada l'Exposició d'Estudis Llunars que organisada per la Societat Astronómica de Barcelona durant un mes ha estat instalada en el Saló Doctoral y'l Paraninf de nostra Universitat, assolint un veritable y inesperat éxit popular.

La cerimonia se realisá amb senzillesa, en el Paraninf, davant dels socis de l'entitat organitzadora de representacions d'altres entitats científiques de Barcelona y del nombrós públic, que com tots els dies festius visitá l'exhibició.

Pujá a una de les trones del Paraninf el secretari de la S. Astronómica senyor Raurich, a llegir un interessant treball ponderant l'éxit de l'Exposició, «certamen únic en el món y qual éxit—digué—recau en honor de nostra ciutat».

Historiejant l'Exposició, digué que l'iniciativa de celebrarla fou deguda a la Comissió d'Estudis Llunars creada dintre de la Societat Astronómica Barcelonesa l'any passat. Peró'l projecte era primer modest car no s'intentava que tingués més que un carácter local, limitantse als treballs dels socis y'ls que aportessin unes quantes Societats més de nostra terra.

Peró llensada l'idea de la celebració d'una Exposició llunar en el «Botlletí» de la Societat, arrivá mitjantsant ell a coneixement dels grans Observatoris y de les principals Societats astronómiques del món, les quals li tributaren una carinyosíssima acullida lloant amb entusiasme l'iniciativa y expressant el desitg de que aquesta s'ampliés. Això animá als organisadors y heusaquí com de aquell modest projecte ne sortí una Exposició de carácter internacional y ben original, com digué M. Flammarion en la S. Astronómica Francesa.

Els més importants observatoris del món y'ls eminents selenistes, prestaren llur cooperació al Comité organisador de l'Exposició, y molts feren més encara: amb una generositat que no's veu més que entre'ls homes desinteressats dedicats a la ciencia, han fet donació a la Societat Astronómica de Barcelona dels objectes exposats, amb els quals aquella s'haurá pogut procurar un magnífic tresor científic que li servirá de base y encoratjament pera'ls seus futurs estudis.

Y no cal dir que'l senyor Raurich, en nom de la nostra Societat Astronómica agraí de tot cor tant noble desprendiment, aixís com la cooperació prestada a la seva tasca per Instituts y Societats, Observatoris y particulars d'arreu del món, qual llista detallada donará a coneixer.

A tots—acabá dient—el Comité Executiu els enviará un diploma de cooperació ja que millor premi no podem donar.

El senyor Raurich fou molt aplaudit.

El president de la Societat Dr. don Eduard Fontseré, clogué l'acte amb un breu parlament, que comensá justificant el carácter íntim y familiar donat a la cerimonia.

Digué també que s'abstenía de ponderar l'importancia científica de l'Exposició per haverho fet ja abastament, en conferencies públiques els senyors Ricart y Giralt, Renast y Font y Torner, y en la premsa el secretari senyor Raurich.

En parrafades forsa eloquents doná comiat als objectes, veritables tresors científics que «durant l'Exposició ens han meravellat y instruit y ara tornarán a sos posseidors». «Que ells els portin a tots—digué—un abrás fraternal y l'expressió de la nostra eterna reconeixensa.»

Acabá agraint el senyor Fontseré la cooperació portada a la Societat Astronómica per l'Universitat y son Rector Dr. Bonet, com també la de tots els socis de l'entitat.

«Mercés a vosaltres—digué—el nom d'Espanya y'l de Barcelona, ha sonat en tots els cenacles científics del món.»

Y llisa y planament declará'l Dr. Fontseré, després d'aquestes paraules, tencada oficialment la Primera Exposició d'Estudis Llunars celebrada a Espanya.

El públic encara, estigué bona estona, recorreguent y admirant les magnífiques instalacions.

Inauguració de la Caixa de Pensions de Granollers

A quarts de quatre de la tarde del dissabte, tingué lloc a Granollers l'inauguració de la Sucursal de la Caixa de Pensions pera la vellesa y d'estalvis. L'acte se celebrá al Casino, davant d'una nombrosa concorrencia y presidint l'arcalde, el rector y demés autoritats de la població.

De la Caixa de Barcelona hi havía els concellers don Albert Bastardas y don Vicens Ferrer, el director de la Caixa de Mataró senyor Mora, el quefe de Comptabilitat de la de Barcelona don Armando Arquer, el caixer senyor Roset y el director general senyor Moragas y Barret. També hi assistí el diputat provincial senyor Fages.

Obrí l'acte l'arcalde, llegint les adhesions rebudes el doctor Moragas Barret y parlant seguidament el senyor Coma, en representació de la Junta del Patronat, que doná la benvinguda als forasters, saludá a les dames presents y ponderá les excelencies de la Caixa que s'inaugurava. Acabá son parlament, forsa sentit, fent remarcar la trascendencia del moment aquell y fent veure com es necessari aprofitar la fundació de la Caixá de Pensions en benefici de tots.

El seguí en l'orde dels parlaments el senyor Moragas y Barret, qui digué que es cert com afirmá Maragall que la paraulá es uná bella cosa, peró l'obra y la seva continuació supera forsa an aquella. Y aquesta Caixá de Pensions, digué, ja no són paraules, sinó obres; es la continuitat de la que comensárem fa vuit anys.

Agraí la presencia de les autoritats a les quals saludá afectuosament, y d'una manera especial als diputats provincials que tant han ajudat a l'obra de la Caixa.

Parlen després el rector, el diputat provincial senyor Fages y nostre ilustre amic don Albert Bastardas, el qual, en nom de la Junta de la Caixa de Pensions de Barcelona, tingué paraules de fervorós elogi pera Granollers y explicá el sentit económic d'aquestes institucions que tan convenient sería a nostra terra que arrelessin en el cor del poble. Acabá son hermós discurs el senyor Bastardas fent una crida an els obrers pera que portin sos estalvis a la Caixa pera bé d'ells y dels seus fills.

L'arcalde seguidament clogué l'acte, havent estat tots els oradors forsa aplaudits.

Heusaquí els senyors que formen la Junta del Patronat de la Sucursal de la Caixa de Pensions pera la Vellesa y d'Estalvis de Granollers:

President honorari, don Bonaventura M. Plaja, diputat a Corts; vocals nats, arcalde constitucional, senyor Degá del Vallés, senyor jutge de primera instancia; president, don Felip Font y Torralbas, notari; vocals, don Feliu Fages y Vilá, diputat provincial y president de la Cambra Agrícola Oficial del Vallés; don Josep Coma y Clapés, exregidor; don Francisco Torras y Villá, regidor; don Frederic Ros y Sallent, exarcalde de Mollet; don Narcís Sirvent y Taulats, obrer; don Josep Barangé y Bachs, arcalde y exdiputat provincial; don Manuel Puntas y Viñas, regidor; don Jaume Maspons y Camarasa, advocat y secretari de l'Institut Agrícola Catalá de Sant Isidre; don Antoni Sarroca y Sanz, exarcalde; don Martí Borrell y Sol, procurador; secretari, don Francisco Fontdevila y Curós, metge.

FILLS DE F. MAS SARDA
RAMBLA DEL CENTRE, 20. - BARCELONA
Negociem els cupons del Deutes Interior y Amortisable 4 per cent Municipals, y Obligacions Foment d'Obras, Cotxes-Automóbils, Carbons de Berga y Ferrocarrils, vencimeut primer julio'

Societat Astronómica de Barcelona

Una conferencia

El diumenge passat don Josep Ricart y Giralt dona una conferencia en el Paraninf de l'Universitat segona de la serie organisada per la Societat Astronómica de Barcelona amb motiu de l'Exposició llunar, que versá sobre l'influencia de la Lluna sobre la Terra.

Se trasladá'l conferenciant als primers temps en que l'home sense instruments observá nostre satélit y amb gran constancia li va anar arrencant el secret dels seus moviments.

Aixís explicá com se pogué venir en coneixement primer, de la revolució siderla, y després de la sinodica, que al mateix temps l'hi explicá el fenómen de les fases. Després pel fenómen de la precessió, se vingué en coneixement de la revolució trópica, y passaren després bastants anys pera poguer ferse cárreg de la revolució draconiana d'íntima relació amb el periode de nutació de l'eix de la Terra en 18 2-3 anys, y després la revolució anomalística o tornada al perigeu.

Els primers pobles foren astrónoms per naturalesa, vivint al aire lliure, y es d'admirar que descubrissin, primer la revolució sinódica del nodo y després el periode anomenat Saros, consequencia del primer, en el que se repeteixen els eclipsis dé Sol y de Lluna.

Va dir el conferenciant que al moment s'observa que la Lluna durant el periode d'una llunació, passa d'un diámetre máxim de 16'55" a altre mínim de 14'22", lo que acusa'l moviment elíptic una excentricitat de 0'055, corresponent el valor mínim a kilómetres 353,680, que un automóbil amb velocitat de 100 kilómetres per hora, recorrería en 147 dies y 9 hores.

Demostrá'l senyor Ricart, el fenómen de les tres llibracions que ens fan veure les 576 miléssimes de la superficie llunar.

Va fer notar la diferencia entre les topografies llunar y terrestre, dominant en la superficie de nostre satélit, els circs y «craters» deprimits, amb la particularitat d'aixecarse un «pitó» en el centre de la majoría d'ells.

Va dir que sumant la més grossa profonditat d'un cráter que es el de Newton, de 7,250 metres amb l'alssada de Leibnitz, que es la montanya més alta, 8,200 metres, resulta aquesta quantitat una nou miléssima del radi de la Lluna (1,738 kilómetres); y si sumem l'alssada del mont Everest, que es el més alt de la Terra, amb la major profonditat dels oceáns, anomenada l'ull de Neró», 9,600 metres, resulta que aquesta quantitat es la tres miléssima part del radi terrestre (6,366'4 kilómetres).

Explicá l'influencia de la Lluna en el fenómen de les marees oceániques, particularment, l'anomenada pleamar inferior, la meitat d'alssada y coeficient máxim, cridant la atenció sobre la propagació d'la onada de la marea, que en 16 hores passa del Cap de Bona Esperansa a Anglaterra, després de reflexarse en la costa dels Estats Units. Per aquest motiu resulten les elevacions extraordinaries de marea, com a la Badía de Fundy que arriva a 20 metres; y'l fenómen anomenat pororoca a la boca de l'Amazonás.

Doná'l conferenciant altres detalls de la teoría de Darwin, sobre l'influencia cinética de les marees en la forma de la Lluna y moviment de rotació de la Terra, sospitant que dintre 150 millons d'anys l'any trópic terrestre sols constará de 5 1-4 dies y la Lluna s'allunyará de nosaltres a 100 radis terrestres en comptes de 60 que está ara, de manera que's veurá la Lluna amb un diámetre de 18 minuts d'arc; y una superficie de la meitat que's veu ara.

Va acabar la conferencia dient que l'albedo de la superficie enllumenada de la Lluna, es 0'15, de manera que la llum que'ns reflexa la Lluna plena a sa mínima distáncia de la Terra es uns 600,000 an de la llum solar. La temperatura del dia llunar se suposa de 260° y la temperatura de la nit, es de 30° a 50° centígrades. La temperatura que ens produeix la seva llum no es apreciable pels termómetres comuns.

La concorrencia premiá aquesta notable disertació amb nodrids aplaudiments.

U. F. N. R. del districte II

Una conferencia

Dies passats, el nostre jove y inteligent correligionari don Joan Ors doná en l'Ateneu d'U. F. N. R. del districte II una conferencia sobre «La crisi de la democracia catalana». Fou un treball seré, meditat, intent, peró ben intencionat y sincer.
teressant, potser un xic decantat al descon-

Alguns amics del conferenciant han editat la conferencia, de la qual ens complauem en reproduir els paragrafs finals. Diuen aixís:

«La solució que la realitat avui cruament ens presenta, no es pas agradable, peró jo la tinc per única, ja que'l desenllás de les situacions polítiques no pot combinarse arbitrariament com el de les situacions teatrals.

La renuncia de la Lliga que com a dreta devía representar llógicament el catalanisme tradicional, y l'afebliment sensibilíssim de l'U. C. fan sentir en la nostra terra la perentoria necessitat d'omplir aquesta honrosa vacant; la de crear un fort nucli que encarni vigorosament el catalanisme tradicionalista y sigui com la soca arreladíssima d'ont brotin sempre verts y frondosos brancatges.

Ara cal preguntarse: «Pot esser una esquerra aquesta forsa matriu del catalnisme?» Jo crec francament que no, perqué pera això se necessita un nucli de significació exclussivament patriótica y una esquerra no pot deixar mas d'esser al mateix temps una forsa política.

L'U. C. es qui pot omplir aquesta vagant y pera reforssarla y donarli tota l'importancia que necessitaría, compromís d'honor deuría esser el de sumarse an ella pera tots aquells qui senten el nacionalisme catalá com una evocació ancestral, histórica.

Y això lograt, ja no'n quedaría més que una a omplir de vacant: la que deixa per ses greus equivocacions l'U. F. N. R.; la del catalanisme internacionalista lliberal, el de irradiació, propri d'una moderna esquerra.

Jo m'adresso pera que cobreixin aquest últim lloc a la clarividencia patriótica den Jaume Carner, el gran sentit polític y radicalisme den Lavret, a la noble sinceritat y a l'immensa cultura den Lluis de Zulueta, a l'esperit profondament humá y profondament catalanista den Corominas; y a tots ells els dic:

—Hi há una gran munió de ciutadans, que ha seguit en fidel romiatge totes les evolucions de la nostra política; que ha tingut jornades d'esperansa y moments de cruel desengany; que pera salvar principis está disposada a enterrar institucions; hi há una gran munió de ciutadans que exigeix de vosaltres, que ja ho pot ferho després de tant esperar, el gest salvador que respongui a lo que a la realitat demana de nosaltres, y marqui una nova era pera la Democracia Catalana.

Y com que la meva veu per sí sola no arrivaría fins an ells alegiré, modest y orgullós alhora, que aquesta disertació pot esser tancada amb aquells mateixos mots deliciosos que un artisá artista de la ciutat de Lyó, gravava en el marge de les seves obres, en uns temps de gloriosa florida pera les ciencies y les arts. «Es meva y dels meus amics.»

De l'Ajuntament

D'Eixample

Una comissió de proprietaris de la barriada del Poble Nou y Pekín, d'aquesta ciutat y de interessats en que no prosperi la pretensió de la Societat Material pera ferrocarrils y Construccions, d'ocupar els terrenys que són avui camí dels Capellans, estigué a veure la comissió d'Aixample, pera exposarli la seva oposició al projecte y demanantli fassi prevaldre els termes de la sentencia del Tribunal Suprem condemnant a l'expressada Societat a l'obertura del carrer Major del Taulat de aquella barriada, tan abusivment desde 1902.

De la Diputació

—Avui comensarán les vacacions dels empleats de la Diputació. A les oficines solament hi haurá despatx al matí, desde les vuit a la una.

—Per la Diputació's diu que la sessió de demá será la darrera de l'actual periode, o sigui que no hi haurá prórroga.

—La comissió d'Hisenda ha estudiat, en la darrera sessió celebrada, la concessió provisional que's va fer per subasta pera'l cobro del arbitri per circulació d'automóvils per les carreteres de la provincia.

—Es a Barcelona el diputat provincial lleidatá don Josep Mestres.

—La comissió Mixta de Reclutament ha deixat enllestit el reconeixement dels minyons de l'actual reemplas.

—El vinent dijous se reunirá la Junta Provincial del Cens.

Festes y Sports

Hípic

Ahir per la tarda, s'efectuaren les proves anunciades, sortint vencedors en la «Copa Alella» (pera guanyadors) els caballs «Vendeen» que feu el recorregut en un minut 13 segons 8 décimes «Cetro» en 1-11-3 y «Cavaliére» en 1-13-8. El primer feu mitja falta y els altres dos, 2 cada un.

També obtingueren llassos els cavalls «Vertiente», «Strogoff» y «Espoir».

En el Campionat «d'alsaria» que tingué lloc a continuació, hi prengueren part 24 caballs guanyant el primer premi «Goldem-Dream» que empleá en la prova 1 minut 90 segons amb una falta, el ségon «Jougleur» que també feu el recorregut en 1 minut 90 segons y dos faltes y el tercer «Filibustier». També guanyá llas el caball «As do Coeur».

Finalment se corregué la prova de «Compensació» sortint vencedors pel següent ordre:

«Aire», 0-49-9 minuts
«Noble», 0-51-0.
«Caprichoso», 0-53-6.
«Flamenco», 0-54-2.
«Filibustier», 0-56-8.
«Raspon», 0-57-2.
«Cadete», 0-58-4.
«Arreglado», 0.59-3.

Els llassos foren per:

«Cabecilla», 0-59-4 minuts.
«Informal», 1-1-7.
«Strogoff», 1-4-8.
«Eucephale», 0-55-0 y mitja falta.

Foot-ball

Abans d'ahir s'efectuí el primer partit pera disputarse la «Copa A. Valentí», entre els equips «Stadium» y «Badalona», sortint vencedor aquest darrer per 4 «goals» a 1, que se n'apuntá el primer.

Festes de barri

Abans d'ahir a les deu y mitja de la vetlla se celebrá'l ball anunciat en l'envelat de Sant Antoni.

Estava el saló plé de gom a gom, com cap dels actes celebrats a dit envelat s'ha vist tant concorregut de joves y de senyoretes.

Jocs Florals de Gracia

Organitsats per "El Artesano„

SEGON CARTELL

Continuació dels premis extraordinaris

XVII. «Premi» concedit per S. M. el rei don Alfons XIII, a un treball de tema lliure.

XVIII. «Objecte d'art», ofert per l'excelentíssim senyor arcalde la Barcelona, don Joaquím Sostres Rey, a una composició de tema lliure.

XIX. «Un objecte de saló» que ofereix un soci d'aquesta entitat, a un treball de tema lliure.

XX. Objecte d'art», donat per l'iltre. senyor tinent d'arcalde don Gaspar Rosés y Arús a un treball histórie sobre l'antiga Generalitat de Catalunya.

XXI. Objecte d'art», del ilustre senyor regidor don Josep María Serraclara, a un treball de tema lliure.

XXII. «Objecte d'art», ofert per l'ilustre senyor regidor, don Jesús Condomines a una composició en vers o en prosa que enalteixi les bones costums.

XXIII. «Objecte artístic», que ofereix el jove don Francisco de P. Ayné y Vázquez al millor «Cant a l'autonomía dels pobles.»

XXIV. «Un bust del Dant», imitació bronzo, ofrena d'un admirador dels clássics, a un estudi detallat d'aquella literatura.

XXV. «Objecte d'art», obsequi de la comissió organitzadora dels Jocs d'enguany a la més escaienta poesía festiva sobre tema que's deixa al bon gust del autor.

Pera l'adjudicació d'aquests premis, regirán les mateixes bases del Primer Cartell ja publicat.

Pel Jurat Calificador:

El president, Joaquím Ayné Rabell.—El secretari, Frederic Galindo Rojas.

Ateneu Pi y Margall
DE LA BARCELONETA

Hores de visita al Dispensari Médic públic gratuit

Medecina y Cirurgia: dimars y divendres, de sis a set del vespre.

Nas, gola y orella: dilluns y dimecres, de sis a set del vespre, a cárreg del doctor Moreu.

Malalties de criatures: dilluns, dimecres y divendres, de nou a deu del matí, a cárreg del doctor Roig y Roig.

Assistencia a parts: dijous y dissabtes, de onze a dotze del matí, a cárreg de la cirurgiana donya Isabel Rabassa Bofill.

ANUNCIS OFICIALS

DIPUTACIÓ PROVINCIAL DE BARCELONA

Sorteig núm. 5 de 66 Obligacions

Verificat en aquest día, segons l'anunci de 15 del present mes, sorteig públic pera l'amortisació de 66 obligacions de l'Emprestit de 9.000.000 de pessetes, pera la construcció de camins veinals, comensat a emetre en 5 de Juliol de 1906, han resultat amortisades les obligacions, quals números a continuació s'expressan:

26	2.925	5.463	9.282	13.244	[illegible]
170	2.933	5.658	9.298	14.328	15.782
414	3.080	5.820	9.733	14.380	15.905
851	3.276	5.852	9.993	14.407	[illegible]
865	4.349	6.096	10.033	14.511	16.134
915	3.389	6.581	11.185	14.577	16.848
1.419	3.739	7.608	11.940	14.591	16.948
1.793	4.501	8.276	12.540	14.835	17.014
2.024	4.970	8.366	12.555	15.166	17.511
2.050	5.034	9.041	12.773	15.170	17.768
2.290	5.247	9.270	13.192	15.376	17.927

Lo que's publica pera coneixement dels interessats.

Barcelona, 28 de Juny de 1912.—El secretario, Josep Parés.

INFORMACIO DE BARCELONA

EL TEMPS. — Llevat d'una lleugera pluja que caigué ahir matí, el reste del día fou espléndit, brillant majestuosament el sol.

En la darrera Junta general celebrada per la Reial Academia de Ciencies y Arts, baix la presidenci de donLluis Marian Vidal, després de donarse compte de les nombroses publicacions rebudes, entre elles les regalades pel princip de Mónaco, l'académic doctor don Esteve Terradas va llegir son treball de torn, ocupantse en el moviment d'un fil en que tots segueixen la mateixa trajectoria en el moviment relatiu respecte d'eixs que giren amb velocitat angular constant.

Finalment don Josep Comas y Solá llegí el resum de sos treballs realisats en l'estudi de l'eclipsi total de sol del día 17 d'abril, quals treballs efectuá en el poble anomenat Barco de Valdeorras.

—Es precís, en algunes malalties de tubs digestiu, procurar estómac als que no'n tenen, mitjansant medicaments que aumentin la secreció del suc gástric, la motilitat de l'estómac y la seva potencia fortificant pera digerir y assimilar. El millor de tots ells es l'Elixir Estomacal de Saiz de Carlos.

En la darrera sessió celebrada per la Junta d'Obres del Port, fou reelegit vispresident de la mateixa don Rómul Bosch y Alsina, pera l'exercici que comensa avui.

Després d'apoiar una certificació valorada d'obres y els comptes del mes d'abril, se doná compte entre altres particulars, d'haverse rebut provisionalment per la Quefatura d'Obres Públiques de la provincia les grandioses, ja acabades, de la Dársena del Morrot y moll de la Costa, una part de les quals seran entregades a la Companyía dels ferrocarrils de Madrid a Saragossa y a Alicant pera l'emplassament de la seva estació número 3, destinada a substituir a l'actual anomenada de Vilanova, quals terrenys passarán a propietat de l'esmentada Junta del Port pera l'aixample del moll de Sant Beltran y de coberts, a fi d'afavorir el tráfec marítim, lliurant, ademés, a tan important zona de la ciutat de les molesties y perjudicis de la descárrega de carbons, la qual se traslladará oportunament a la dita nova Dársena del Morrot amb gran ventatja dels receptors de dit combustible; de les modificacions y reformes necessaries en les tarifes pera'l servei del varader d'embarcacions de petit port pera adaptarles als nous mecanismes en ell establerts, les quals s'acordá sotmetre a l'aprovació corresponent y del kiosc pera la venda de begudes y fiambres que acaba d'instalarse a la plataforma superior de l'arranc del trencaones de Llevant, el qual se resolgué treure en pública subasta en la forma acostumada.

En la mateixa sessió s'acordá haverse enterat amb complascencia d'oficis de gracies rebuts del Reial Club de Barcelona y del Comité Local d'Aviació, y acudir en consulta a la superioritat, en vista de l'insistent interés demostrat per la Diputació Provincial pera que dita Junta designi a dos dels seus membres pera formar part de la comissió creada pera estudiar una nova organisació de l'Escola de Náutica, significantli les dificultats d'orde legal que a son entendre li impideixen efectuar tal designació, a fi de que aquella resolgui lo conduent en atenció a la trascendental importancia de l'assumpte pera una ciutat marítima com la nostra.

Desde avui, día primer de juliol, queda obert a la Secretaría de l'Ateneu Barcelonés, el pagament del cupó número 6 de les obligacions hipotecaries de dita Societat, continuant en els successius dies feiners.

D'INSTRUCCIO PUBLICA. — En la Secretaría d'aquesta Universitat s'han rebut els títuls de mestre de primera ensenyansa pera don Romuald Cervera, don Joan Griso, don Josep Vidal, don Joan Fusté, don Jesús Etayo, don Francisco Blanch, don Josep Peysán, don Modest Roig, don Celestí Vila, don Constantí Naves, don Eduard Fortuny y don Josep Puigdengoles.

A proposta de la Junta pera ampliació de estudis y investigacions científiques, el ministre d'Instrucció Pública ha nomenat delegats del Govern espanyol en varis congresos extrangers als senyors segŭents:

Pera'l Congrés d'Arqueología de Roma, que's celebrará l'octubre próxim, als senyors don Elies Tormo, catedrátic de l'Universitat central, y a don Josep Pijoan, professor auxiliar de l'Escola d'Arquitectura de Barcelona.

Pera'l Congrés internacional d'Arqueología prehistórica y Autropología, que's celebrará a Ginebra'l septembre, a don Manuel Autoñ Ferrándiz, excatedrátic de la Central, y a don Lluis de Hoyos Sáinz, excatedrátic de l'Escala Superior del Magisteri.

Pera'l quart Congrés internacional de la ensenyansa del Dibuix y de les Arts, aplicats a l'industria, que tindrá lloc a Dresde, del 12 al 17 d'agost próxim, a don Josep Garnelo y Alda, professor de l'Escola de Pintura de la cort.

En el Congrés de Ginecología que's verificará a Berlín el mes de septembre, hi assistirá, en representació d'Espanya, el catedrátic de a Facutat de Medecina de Madird, don Sebastiá Recasens.

Y com a delegat del Govern en el 25 aniversari de la fundació de la Societat Reial de Londres, que's celebrará'l día 16 de juliol próxim y seguents, hi assistirá'l senador y catedrátic don Josep Rodríguez Carracido.

En la darrera sessió celebrada per la secció barcelonina de la Reial Societat Espanyola d'Historia Natural, presentá'l doctor Fuset una extensa comunicació, titolada «Aus de Catalunya», en que inclou nombroses especies perteixents a la fama de la nostra regió.

El membre de la mateixa societat doctor Lecumberri doná a l'Universitat una interessant conferencia sobre la vida de les diatomeies, ilustrada amb projeccions lumínoses, que fou escoltat amb gran interés y aplaudida per la concorrencia.

Aquesta nit de nou a dotze la Banda del regiment de Vergara executará en el Paralel, cantonada al carrer de Sant Pau, el seguent programa:

«El primero de línea» pasdoble, Aureliano.
«Un paseo en Niza» sinfonía, Suppé.
«El Ferrocarril» fantasía descriptiva, Zahl.
«La Selva negra» capritxo descriptiu, Bela.
«Entre el Júcar y el Turia» capritxo rural, Giner.
«El país de las hadas» farruca y garrotín, Calleja.
«El eco del pasado» pasdoble, Caldeiro.

L'Institut Agrícola Catalá de Sant Isidre, ha dirigit a la Comissió Permanent del Consell Superior de Foment, un extens informe sobre'l projecte de bonos d'exportació.

Basantse l'institut en el criteri per ell sustentat ja en 1903, se mostra conforme amb el projecte de bonos per creure que lluny de perjudicar, beneficiarien a la producció bladera espanyola, constituint per altre part, al foment d'altres importants fonts de la riquesa nacional.

Afirma l'institut que amb aquesta crida se facilitaría l'exportació de blats de determinada qualitat, que tindrien molt preu en alguns centres de consum de l'extranger, s'evitarien els anys de baratura, peró's suprimiria els de escassesa, restablintse l'equilibri entre la producció y les necessitats del consum.

En quant al temor de fraus, manifesta l'Institut que d'existir, l'Estat deu tenir medis de corretgirlos, car d'altre modo, deixant de dotar al país d'elements y d'institucions pera acreixer la seva riquesa y sols per la temensa de les extralimitacions que podrien cométres, seria condemnarnos a perpetu esclavatge y resignarnos a l'impotencia.

També la Cambra Agrícola Oficial de Catalunya ha informat favorablement a l'implantació de bonos com a medi de donar colocació més remuneradora a nostres blats apart d'altres ventatges que's reportarien entre ellos, pera la remaderia que amb l'increment que pendria la molineria se podria comptar amb abundosos residus pera aliment del bestiar.

Se dol, per fi, la cambra que per lo cares que resulten nostres farines, no podem surtir més que en petita escala els centres de consum de les Canarias y possessions del Nord d'Africa, lo qual no succeiria amb els bonos d'exportació.

L'«Ilustració Catalana» ha publicat un número extraordinari commemorant la primera «Festa de Joventut» celebrada aquest any al Palau de la Música durant la tárdá del día de Sant Pere.

Es veritablement interessant y ajustat al objecte, figurantsi bellament reproduits els retrats dels autors distingits en les tres seccions de Literatura, Art y Música amb algunes de les seves obres, constituint, en resum, un bell recort de la primera «Festa de Joventut», que deixá grata impresió als assistents, com manifestarem oportunament al fer la ressenya de la mateixa.

Butlletí del Treball

Els sindicats obrers

Hem rebut aquesta nota ben interessant:

«Amb extranyesa, llegim en la prempsa del 27 de juny que l'autoritat judicial ha decretat l'obertura de les societats que foren clausurades per la temptativa de vaga general del mes de setembre de l'any passat, y que la policía havío complimentat l'orde.

Podrá esser certa l'orde judicial, peró no ho es l'obertura de les societats.

La policía no feu més que obrir les secretaríes y entregar les claus, pero quedant terminantment proibit el funcionamení de les mateixes. Es aixó l'obertura de les societats?

Suposem que s'ordena la llibertat d'un pres, que ve l'escarceller y li obra la porta de la celda, peró li adverteix que no pot sortirne sense caure en responsabilitat, podrá dirse que'l pres está en llibertat? Doncs aixó es lo que s'ha fet amb les societats clausurades.

El president dels fusters, Josep Cubells.—El president de mosáics, Joan Vives.»

Informació de Catalunya

Sant Hilari Sacalm

LA FESTA MAJOR.—Se va celebrar amb molt lluiment y concorrencia. Les sardanes públiques, els balls y concerts, tot el programa tingué complert admirablement. Fins perceué no hi hagués rès, les cobles de Palafrugell y Palamós no sapigueren estarse nable just. Y, aixó que l'orquestra de Palafrugell es bona, empró no podém elogiarla mentres toquin «obligats» que com molt bé -uoqu,p «ɐɹɐʇʇɐ» ɐɹɐuɐ ɐ ɐɔoʞsnɐ op s'ha dit, son «enganya pagesos».

VISITA PROFITOSA.—«L Es inad» porta la nova de que properament vindrán an aquesta població, els geólecs, don Llorens Tomás y el reverent doctor Almera. Estudiarán els terrenys de Sant Hilari y publicarán articles en aquell setmanari.

CRONICA DE FORA

El debat de les Mancomunitats

PER TELEFON Y TELEGRAF

Madrid, 30, de 10 matí a 9 nit

L'«Heraldo» fent calendaris

«El Heraldo» diu:

En la hipótesis de la confiansa de la Corona, el senyor Canalejas obtindrá demá un éxit ressonant.

La majoría ovacionará al senyor Canalejas, quan menys per esperit de conservació y pera desfer l'efecte del discurs de don Nicet; l'exaltació del patriotisme cedirá un xic davant del trágic espectre de la mort y com orador grandiloquent no cal dir que'l president del Consell logrará restaurar la disciplina heterogénia de la seva colla; y jadéu solució Weyler! que rés havía de pacificar, igualment jadéu solució Romanones! que amb l'obligada presencia de don Nicet en el ministeri podría determinar a Catalunya efectes de cantárida.

A votar les mancomunitats en el Congrés y a disfrutar de les imperioses vacacions, y pel Novembre vinent, amb l'aprovació dels pressupostos y terminades les negociacions amb Fransa, facilitar el camí als conservádors.

Aquest es el calendari.

Nobles paraules

«El Mundo» insisteix en aconsellar al senyor Canalejas que no desmayi en aquesta questió de les Mancomunitats y lamenta que tota vegada que s'ha decidit el quefe del Govern a fer obra liberal siguin els propris liberals els que li fassin l'oposició.

¡Quin contrast més significatiu!—diu—: de una part el senyor Alcalá Zamora, jove, impetuós, cridat a esser portaveu de les idees noves, defensant ruinoses antigualles administratives en nom de la patria; del altre cantó un liberal de la vella guardia, el senyor Sala, que mal fou catalanista, posant l'autoritat de la seva llarga historia liberal al servei del progrés administratiu.

Allá la joventut defensant antigalles manades arreconar per nocives; aquí l'experiencia dels anys posada al servei d'un ideal patri que pugna per donar vida a lo que mor ofegat per una mala traducció extrangera.

Y alguns representants andalusos, els que més deurien anhelar per la seva terra un regisme que la propulsés enérgicament pel camí de la prosperitat, aplaudint, en nom del liberalisme, els llamps que'l senyor Alcalá Zamora llensava contra la primerá gran obra liberal del senyor Canalejas.

¡Quina amargura, quina angunia!

L'orgue de l'amic (!) de Catalunya

«La Epoca» diu que no es necessari exposar el criteri del partit conservador en la questió de les Mancomunitats, perqué es conegudíssim.

Després diu:

No s'explica cóm ha arribat aquí proposta a incorporarse al programa del Govern que presideix l'home que fou l'ánima de la oposició a l'obra del Gabinet Maura.

¿Quina raó justifica la presentació d'aquest projecte en tant precís moment y amb els carácters d'urgencia amb que s'ha portat al Parlament?

¿Cóm s'explica la colaboració que en aquesta obra han trobat els elements regionalistes, colaboració que dona al projecte un carácter que no podía revestir dintre del sistema del regisme local que preparava el partit conservador? El Gabinet que presidía el senyor Maura volgué fer una obra nacional, una obra que respongués a necessitats generals, y els mateixos que avans la dificultaven y la impedíen son are els que recullint un retall de lo que era un conjunt armónic, l'enarbolen com bandera.

No acertém a compendre aquelles facilitats, perque no volém recullir, ni com una sospita ni com una remota hipótesis, l'idea de que's tracta d'una comedia en que cada un dels personatges que hi intervenen tingui llassat per endavant el seu paper.

¿Cóm no hem de veure amb tristesa que aqueix problema's porti al Parlament en semblants condicions?

Fidels a nostres convenciments mantenim tots els nostres compromisos, peró aqueixa mateixa fidelitat, que es consequencia de nostre amor a les idees que professem, ens obliga a veure amb disgust lo que'l Govern ha fet en la questió, y a permanéixer no indiferents—¿cóm hem de permanéixer indiferents davant les possibles derivacions de la inexplicable conducta del senyor Canalejas?—peró sí apartats de tota actuació directa en lo que vé a esser un plot entre liberals.

Lo que sobre'l fons del problema pensem, ja se sub; lo que'ns sembla'l procediment del Govern, indicat queda.

Si quelcom més hi ha que dir, ho dirá en moment oportú, si's presenta ocasió y ho demana l'interés públic, qui té tota l'autoritat necessaria pera dirho.

Per la nostra part no volém complicarnos en aquest embolic, comentant l'actitut dels liberals.

Lo que diu la prempsa

"El Imparcial„

Titula l'article de fons «El regionalismo español». Combat el projecte de llei de mancomunitats presentat pel Govern, peró reconeix la necessitat de abordar el problema regional.

Entent que no's degué volguer legislar pera tota Espanya puig reconeixer en principi que no totes les corporacions están capacitades pera moures dintre del nou sistema administratiu que's tracta d'implantar.

Aconsella prudencia en tots y diu que un pas en fals destruiría la nostra unitat, com a poble que aspira a la seva reconstitució en un pervindre de treball y convertiría la noble túnica nacional en un trajo d'arlequí.

"El Liberal„

«Compás de espera» titula'l seu article de fons d'avui. Treu importancia al discurs que pronunciá abans d'ahir el senyor Alcalá Zamora combatint el projecte de mancomunitats y senyala el canvi d'orientació que s'ha operat en les hosts liberals desde que'l senyor Canalejas ha retornat de la Granjá, doncs s'ha vist que la crisi ministerial no está tant propera com se creia ahir al dematí.

Censura'l parlamentarisme y la seva influencia en la política espanyola, y acabá afirmant que'l mateixos diputats que aplaudiren ahir al senyor Alcalá Zamora escoltarán demá al quefe del Govern, agrupantse al seu costat per instint de propria conservació.

"El País„

Parla també en l'editorial de la situació política creada amb motiu del projecte de mancomunitats y diu que'l busilis del projecte está en les delegacions que'l Govern fassi.

Afegeix que aquest l'escorsó barrejat per el senyor Cambó entre les flors, que sols vegé el senyor Alcalá Zamora, lo qual fou el major triomf d'aquest.

Acaba afirmant que'l projecte tendeix, segons diu el senyor Vázquez de Mella, a afirmar l'oligarquía burgesa de la Lliga Regionalista catalana.

La situació política

Sembla que está quelcom més tranquil que ahir l'ambent polític.

Hi ha gran espectació per lo que pugui ocórrer en la sessió de demá en el Congrés, car alguns ministerials tenen com descontat que rés d'extraordinari ocorrerá que pugui motivar un cambi de Govern.

La Conjura contra en Canalejas

Un significat personatge liberal atribuéix lo ocorregut en la sessió del Congrés del divendres una conjura burda que no tenía altre objecte que derribar an en Canalejas a fi de que ocupés la presidencia del Consell el comte de Romanones, sense programa ni ideals, sols y exclusivament per el desitj de satisfer la seva vanitat.

Si Canalejas—segueix dient l'aludit personatge—se deixará vencer, hauría que confesar que no ha nascut pera quefe y que deuría retirás de la política, però descoberta la conjura'l senyor Canaeja continuará en el poder, pera lo qual tots els bons lliberals l'apoiarán.

El Rei y en Canalejas

El dimecres vindrá'l reí a Madrid a presidir el Consell de ministres que's celebrará en el Palau.

—Segurament el resultat del debat de demá en el Congrés, el senyor Canalejas marxará a La Granja el dimaris pera conferenciar amb el reí.

Un rumor desmentit

El ministre de la Guerra ha desmentit el rumor acullit per un periódic del matí en el que's diu que'l general Weyler ha dimitit el càrrec de capitá general de Catalunya.

Diputats a Madrid

Valencia, 30.—Aquest matí surten amb direcció a Madrid varis diputats adictes al senyor Canalejas amb objecte d'assistir a la sessió de demá del Congrés.

En Romanones

Com se insisteix en que hi hagué conjura contra'l senyor Canalejas, atribuinseli la principal part al comte de Romanones, el «Diario Universal», orgue d'aquest, diu que l'úlic fet en que es basa tal suposició es lo ocorregut en plé saló de sessions del Congrés.

Nostre ilustre amic—diu—te el degut concepte de la seva dignitat personal pera no descendir a maniobres y habilitats que serie ndoblement censurables si es té en compte que ocupa un lloc que requereix l'absoluta confiansa del Govern.

En el present cas, s'han rebassat els límits, haventlo presentat com a un traidor de comedia.

Si la confiansa de que disfruta hagués sofert la menor minva, no vacilaria en allegir el seu camí.

«La Gaceta»

Publica avui la distribució per provincies dels 7,000 kilómetres de carreteres que deu construir l'Estat.

Corresponen a la provincia de Barcelona 119 kilómetres, pera les seguents carreteres:

De Terrassa a Monistrol.
D'Esparraguera a Piera.
De Solsona a Ribas, secció tercera, tros primer.
De Solsona a Ribas, secció quarta, tros segon.
Del Bruc a Piera.
D'Arbucies a Vic, secció única en aquesta provincia.
De Badalona a Mollet, tros segon, amb ramal a la barriada de Pomár.
De Santa Coloma de Queralt a la carretera de Valls a Igualada.
De Pont de Guardiola a la Seu d'Urgell, secció corresponent an aquesta provincia.
De Anfesta a Correá, secció de la carretera de Casella a Manresa y Correá.
De Sabadell a Mollet per Santa Perpetua.

De Tánger

Un telegrama de Tánger diu lo seguent:

Noticies de Fez anuncien que'l Raisuli será nomenat califa de la zona espanyola del Marroc. La noticia ha causat molt bon efecte.

Procedent de Fez ha arribat un convoi de 80 ferits, escoltat per sis companyíes.

Les noticies rebudes de l'interior són optimistes.

Moltes cábiles parlamenten amb les tropes franceses.

El general Gourand ha tornat a sortir a operacions.

Entre'ls partidaris del pretendent ha decaigut molt l'entusiasme, fins al punt de quedar reduits on exército a 3,000 homes, dels 5,000 que arribá a allistar.

Les tropes franceses están fadigadissimes per lo qual se'ls ha concedit dos díes de descans.

A Alcássar, Larache y en general en tota la zona espanyola regna completa tranquilitat.

El senyor Canalejas

El quefe del Govern passá el matí d'avui en son domicili treballant.

Rebé diverses visites d'amics politics.

També hi acudiren alguns periodistes, als que envió recado el president de que res nou tenía que dirlos.

El president del Consell manifestá que'l día d'avui el pensava dedicar á la familiá.

El senyor Barroso

El ministre de la Governació [illegible] acudit avui a son despatx oficial.

Mort d'un soldat

El soldat Eleuteri Hidalgo, que va tenir la desgracia d'esser llensat del caball que montava en el camp d'instrucció del Pardo, ha morí a consequencia de la caiguda.

El cadávre ha sigut conduit a l'Hospital Militar de Carabanchel.

Enterro

Valencia, 30.—Aquesta tarda s'ha efectuat l'enterro de Manel Pérez Gimeno, morta a consequencia de les feridas rebuds en un motí entre carlins y republicans en el poblat de Ruzafa.

De Valladolid

En els periódics d'aquesta capital ha aparegut avui una carta de don Antoni de la Villa, en la que contestava a don Melquiades Alvarez fentse responsable de quan s'ha publicat y accepta la controversia en aquella ocasió que no fo eiss miting d'avui.

El miting ha comensat a les dotze en el teatre, que estava completament plé de públic.

En els pacs y butaques se hi veien moltes senyores.

Presidí l'acte el diputat provincial senyor Fernández Cubas, qui feu la presentació dels oradors y demanó a tots els concorrents respecte pera totes les idees que anavén a exposarse.

El director d'«España Libre», senyor Villa, parlá de la carta abans referidá y dirigí atacs al senyor Lerroux.

Allavores alguns espectadors interromperen al orador, originatse un terrible escándol que durá més d'un quart d'hora.

El president trencá la campaneta volguent imposar orde.

Al restablirse aquest, se vegé que'ls que havien interromput eren significats radicals que ocupaven una llotja.

Els esvaloradors abandonaren el local.

El diputat catalá senyor Miró parlá després, cantant un himne a la dóna castellana y dient que era la guardadora de l'hidalguia y de l'unitat de la patria.

Afirma que igual parlá allí que en Barcelona, doncs els republicans castellans y catalans anirán al costat de la bandera nacional.

Parlá després el senyor Zulueta que pronunciá un discurs eminentment patriótic, económic y social, pera treure la consequencia de que's troba desatesa la producció agrícola, que es la base en que's deu apoiarse la futura República.

Tots els oradors foren molt aplaudits.

Per últim parlá don Melquiades Alvarez.

Se limitá a repetir quant ha manifestat en diverses ocasions; aixó es, que les entitats republicanes se troben contaminades de la demagogia.

A continuació va combatre el régim y als Governs que li serveixen, y recordá sos desastres.

Se declará enemic de la campanya del Rif y va citar fets históricos amb relació al pressupost pera treure la consequencia de que s'arribará a la ruina del país.

Va dir que com careixía de temps pera exposar el rest de sa propaganda ho faría en Vigo, Gijón y altres poblacions.

Al termenar son discurs don Melquiades va esser molt aplaudit.

Termená l'orador dient tres vegades que'l partit reformista no admertá als republicans que no siguin honrats.

Eren les dues de la tarda quant termená el miting.

En el gran Hotel se celebrá un banquet en obsequi als oradors que varen pendre part en el miting reformista.

A les cinc de la tarda emprengueren son regrés a Madrid don Melquiades Alvarez y sos acompanyants.

Congrés ferroviari

La sessió d'ahir matí del Congrés ferroviari comensá baix la presidencia del company Martí Sanz.

Se nomenaren dos secretaris de la taula.

Barrio feu observacions a l'acta aprovadá de la sessió del día 24.

Se lamentá de la pressa amb que's porten les tasques del Congrés

Perezagua demaná que s'aprovés en principi el dictamen de la comissió pera que dintre de sis mesos les comissions enviin les bases aprovades pera fer reclamacions a les companyíes.

Ribalta y Manzanares s'hi oposaren y digueren que deuen discutirse y aprovarse les bases sense aplassaments.

El delegat de Salamanca demaná que s'aprovés la totalitat de les bases sens perjudici de que's portin a les companyíes les que tinguin carácter urgent, deixant les restants a l'aprovació dels sindicats.

Posada a votació la proposició den Perezagua fou rebutjada.

Ocupá la presidencia el company Anguiano y se passá a la discusió de les bases.

S'aprová la referent a expulsions, amb una observació del company Sanz.

S'aproven també les referents al descans y a plantilles.

Se discuteix ampliament la base referent a la jornada y s'acorda que sigui de vuit hores, deixant en llibertat a les empreses pera distribur elis torns.

S'acordaren altres detalls respecte de la jornada, y s'afixecá la sessió.

Melilla.-Rellevo de forses.-Diverses

Melilla. — Avui ha arribat á la plassa el regiment del Serrallo, que ha sigut rellevat en les avensades per forses dels regiments d'Africa y Melilla.

Ha marxat á Yasamen un batalló del regiment de Saboya, que relleva a l'altre de Ceuta que arribará demá.

Amb aixó quedará concentrada en la plassa tota la brigada que vingué de Ceuta.

També han sigut rellevades les forses de la companyía de mar que estaven apostades a Nador y la Restinga.

—En virtut d'una reial orde de 29 de maig els correspon retornar a la Península a dos comandants, un capitá, deu primers tinents y deu segons tinents, tots del regiment de San Fernando.

—El coronel del regiment de Melilla ha participat als soldats que estigueren presoners y que foren rescatats, que'l regiment els regalará les medalles del sofriment per la patria que'ls hi foren concedides.

Els carrilaires

En el camp del Recreu han celebrat un banquet els ferroviaris que han concorregut al Congrés reunit aquets dies a Madrid.

Han concorregut gran número de comensals.

Tots els oradors feren vots per la prosperitat de la Unió Ferroviaria y perque al promte siguin una realitat les peticions formulades al Governu y a les companyíes ferroviaries.

Crisi parcial?

Un periódic de la nit diu que apenas tancades les Corts hi haurá una modificació ministerial per motius agens al projecte de llei de mancomunitats y que sortirán del gabinet els senyors Pidal y Navarro Reverter.

Afegeix que aquest está convensut de la oposició que's fará al Octubre als pressupostos y que desitja anarsen abans pera que no's digui que aplassa la seva dimissió amb objecte de disfrutar de la cartera durant l'istiu.

DARRERA HORA

Ahir al vespre varen estar molt concorregu's els centres polítics de la nostra ciutat, en els quals se discutía apassionadament la questió de les Mancomunitats.

Els centres de l'Esquerra catalana estaven animadissims. Les converses eran vibrants.

Ademés dels telegrames an en Corominas que publiquém en altre lloc d'aquest número, s'expediren els seguents:

«Corominas.—Congrés.

POBLE CATALA espera plantareu cara gallardament als enemics aspiracions catalanes.»

Corominas, Carner

Congrés de diputats.—Madrid.

El Centre Nacionalista Republicá del districte quart vos encoratja pera que en el debat projecte Mancomunitats manteniguen enérgicament els ideals nacionalistes lliberals de Catalunya.

President, Barberá.

SOCIETAT CATALANA D'EDICIONS

Ha comensat a repartirse el volum «Estudis de Literatura Catalana», den Manuel de Montoliu, amb un próleg de don Miquel S. Oliver.

Els suscriptors que desitgin recullirlo personalment poden passar per les nostres oficines, Rambla de les Flors, 14, pral., desde'l dimars vinent, ont, mitjansant la presetació del corresponent val, s'els entregará el volum.

Folletó d'EL POBLE CATALA

CRONICA DE TEATRES

NOVETATS: Estrena d'El Aventurero, comedia en quatre actes de Alfred Capus, traduida per Ricard Blasco.

Al costat d'Henry Lavedan, el lleuger moralista y un dels creadors del «parissianisme» en el teatre francés; de Maurice Donnay que cerca en els matissos de la psicología de l'amor la forsa inspiradora de les seves comedies perfectes; de Georges de Porto-Ríche, el de les obres dramátiques ont l'amor es una expressió romántica de les coses sensuals; al costat d'aquests tres mestres de la comedia francesa contemporánia, els qui parlen del modern teatre francés solen posar el nom d'Alfred Capus, l'autor de «L'aventurier» estrenada per la companyía Guerrero-Mendoza la nit de la revellá de Sant Pere. Alfred Capus no té pas la distinció de pensament y d'estil d'Henry Lavedan, ni corre per les seves comedies aquella sava saborosa que versa de les obres de Maurice Donnay, ni tampoc té l'habilitat constructiva ni la forsa dramática de Porto-Ríche. Y malgrat aixó, triumfa com élls, y fins amb facilitat y rapidesa, perqué té en un grau extraordinari lo que aquells autors tenen en proporció inferior: té en Capus la trassa de pintarnos escenes que ens semblen de la vida reial y que ben observades tenen més d'artifici y de veritat, y la habilitat més considerable de posar per sobre de les coses com un vel d'amable filosofía que no fereix cap prejudici, cap creencia, cap idea que un hom s'hagi format de la escena. Es sempré amable. No satirisa les costums ni les classes socials com un Octave Mirbeau, ni aixeca el vel ocultador de les frivolitats de les esferes aristocratiques com ho fa a vegades en Lavedan, ni planteja bategants problemes sobre les taules, com d'una manera persistent y aguda es sabut que ho fa Paul Hervieu. Els principis de la filosofía de l'Alfred Capus son fácilment traduibles en la corrent del diáleg sense que li calgui mai amoinar al públic amb frasses que no siguin les d'una conversa ordinaria. Y el públic agraeix aquesta delicada mostra de bon sentit y de tacte, fixant vivament la seva atenció en les comedies com «La veine», «Brignol et sa fille», «La Chatelaine» o «L'aventurier». Se fan ben agradoses d'escoltar aquestes comedies. En Jules Lemaitre diu que en Capus es un realista que ha sapigut serho senzillament, sense complicarho ni de feminisme ni de naturalisme ni de la manía psicológica, que fa crear tantes obres aixerreides. Veu clar lo que passá al seu entorn y ens ho diu de la manera més agradable que sab trovár. Aixó l'ha dut a esser un creador fecondíssim de «personatges simpátics».

*

Alguna altre vegada ja n'hem parlat del «personatge simpátic». En tota obra teatral, quan mostra varietat de tipus, cada actor, s'atreu les simpatíes d'una part del públic. Cadascú s'interessa més vivament per un personatge de l'obra que per un altre. S'ha dit que tothom cerca continuament un mirall ont veure reflexada la seva propria imatge y que les aixís com els héroes de la novela y del drama tenen els seus fidels com abans els tenien els héroes de la mitología grega o com els tenen molts individuus del Santoral com la Mare de Deu del Carme, la Magdalena o Sant Sebastiá. En la novelá y en el drama aquests héroes son de més fácil imitació. El Jean Valjean dels «Miserables» o el Julien Sorel de «Le rouge et le noir», o el Mr. Bergéres de l'Anatole France o els personatges neurasténics de l'Huysmans, per una banda, y per l'altre, l'infinida serie dels héroes de teatre, més coneguts, desde els de la escena shakesperiana fins als de l'escola ibseniana, s'ofereixer a molts com l'exemple complet, ideal, viu en la seva inexistencia material, de totes les forces de l'ánima y de cadescuna de les cares del prisma a través del qual guayten la vida. Brunetiére creia que hi ha en tota obra dramática un personatge, la felicitat o dissort del qual considerém com d'interés propri. La trassa de l'autor está en fer que les nostres simpatíes d'espectador vagin desseguida al personatge que éll ha concebut com a protagonista, o que sigui per aquest personatge l'inclinació més viva. L'opinió del públic ha de coincidir amb l'intent de l'autor, puig d'altre manera la psicología que fa viva la seva obra resta incompresa, y perd l'eficacia que pot venir del seu éxit immediat. Y de totes les obres literaries es la dramática la que ha de triomfar en sa época mateixa, perqué sense aixó la seva forma devé inútil en lloc de esser essencial. Quan s'escriu pera'l teatre es que s'escriu pera'l públic, sense volguerse mai dir amb aixó que s'escriu pera la majoría de la gent que va al teatre sinó pera una part d'aquestá gent, classificable com totes les multituts.

Alfred Capus sembla que hagi entés tot l'ample sentit d'una altre de les coses que deia el mateix Brunetiére. Deia el gran crític que cap personatge ens es simpátic sinó pels motius que han fet interessarnos per éll. Magda, la protagonista del drama de Sudermann no ens es simpática perqué sigui una dona representativa, un personatge ont l'autor simbolisi'l dret a la felicitat femenina més enllá de les preocupacions ofegadores de la família, sinó que ens ho es perqué la veiém joganera y enssemps de gran tremp espiritual, perqué's conmou quan torna a veure els vells mobles de casa seva, perqué plora davant de son pare, perqué ha corregut món, porqué ha sofert, perqué ha triomfat com artista. Pera que l'autor obtingui aquest efecte del personatge simpátic, cal no ferir un sentiment sense exaltarne un altre amb més forsa, y l'ironía ha de travessar el diáleg com un malabarista sobre la corda flixa. Aquest secret de l'éxit el descobrí tot seguit l'autor de «L'aventurer». En les seves comedies no hi ha un personatge que's fassi simpátic per contracop amb l'antipatía que altres personatges produeixin en l'espectador. Obté l'efecte volgut d'una manera directa, fent que cada paper de l'obra respongui a una mena determinada de simpatía: l'un, per la sinceritat; l'altre, pel seu valor, aquest, per la seva ingenua frivolitat; aquell, per la seva graciosa ximpleria. El seu principi «tout s'arrange» es el qui millor s'adapta a n'aquesta finalitat de comediógrat.

*

Els Gueroy, pare y fill, tenen establerta una gran industria a Grenoble. El pare era un home d'energia y forta activitat, peró el fill que té ara la direcció de la fábrica a son cárreg ha oblidat poc a poc la lluita industrial de les competencies per les especulacions de la Borsa y la vida de París. Ademés, un y altre s'interessen per la política. Per aixó són grans amics del jove diputat pel districte, l'André Varéze. Aquest pensa demanar aviat la má de Genoveva, germana petita de Marta l'esposa de Gueroy fill. De sobte el vell fabricant reb una nova desagradable: Un nebot seu, l'Esteve Ranson, del qui feia deu anys no'n sabía res, ha creat un conflicte al Govern perqué en una colonia africana s'ha barallat amb una tribu aliádá, y aixó ha donat marge a una interpelació sobre política colonial que podría fer caure la situació. Y no triga gaire en tenir una altra nova, encara més desagradable: han vist án en Ranson a Grenoble. Ranson era un home que no servía pera res, rebel a tota autoritat familiar, que a l'anarsen deixá el record dels seus deutes. En Gueroy pensa quines mides ha de pendre pera lliurarse novament del seu nebot, quan aquest entra en el saló y li allarga la má. Gueroy no pot retornar de la sorpresa, y el reb amb paraules gens afectuoses. Peró Ranson comensa per treures de la butxaca un plec de billets de banc; els 45,000 francs que li devía, interessos y tot.

Parla de que ha fet sort a l'Africa, y l'actitut de l'oncle devé més carinyosa.

En Gueroy fill, un mes després ofereix a Ranson una participació en el negoci. Caldría invertirhi gairebé un milió. Ranson compren que la situació de son cosí es la d'una fallida propera y que's volen salvar amb els seus diners. S'hi nega perqué no es cap héroe, diu éll, pera entregar l'or que li es deu anys de sa vida — una vida d'enguniа, de penalitats, de constancia — y llensarlo a les mans d'uns parents que si hagués tornat pobre l'haurien rebutjat. Quan queda sol amb la dona den Jaume Gueroy, son cosí, li confessa que sols amb una condició donaría la seva fortuna: si's casava amb la Genoveva. Perqué de la lluita d'egoisme y crudel que ha sostingut ha salvat el cor, y el seu cor d'home aventurer s'ha donat a l'encís d'aquesta noia que fa deu anys era encará una nena. Peró després sab per Genoveva mateixa que ella está promesa amb el diputat Varéze, y perduda l'esperansa, nega salvar a son cosí de la fallida. Genoveva, que té un viu efecte per Gueroy, que se li confía com si fos un germá gran, descobreix que son cunyat, no vegent solució a la situació difícil en que's troba, té l'intent de suicidarse. Y pensa totseguit en Ranson. Li escriu, peró quan li demana ajuda, éll amb rudesa, asprosament, li respon que no es un éll a qui deu demanarla, sinó a l'home que ha de ferla sa esposa. Cap obligació hi té, li diu, en salvar an aquesta familia que sols pels seus diners li ha obert els brassos. Hi ha una altra raó encara; éll l'estima y no pot contribuir a que salvant el dot que ella té en la fábrica, pugui salvarse. Genoveva compren llavores la rudesa amb que son cosí li ha parlat, y devé tota trémola dels plors. En Jaume atravessa la cambra y lá seva muller el detura amb sos brassos: estava a l'aguait. Sabía per una lletra trobádá que son espós volía matarse aquesta nit mateixa. Davant de les llágrimes de la noia, Ranson pert sa fermesa y promet deixar els diners pera evitar la fallida. La generositat de l'home que ha exposat sa fortuna per ella, commou a Genoveva y aviat la seva emoció es la de l'amor. Ranson, l'aventurer, triomfa. Será el nou director de la fábrica y descobreix com en l'ánima de Genoveva ha nascut l'amor per ell.

*

Heusaquí una obra d'acció artificiosa, ingenuament inversemblant. Quaranta anys enrera hauría estat una comedia dramátic sentimental a l'estil de «Felipe Derblay». En Capus n'ha fet una comedia ont els personatges sofreixen sense deixar enguniós l'esperit de l'espectador. Sofreixen d'una discreta manera. — Gueroy fill té poca intervenció en els diálegs, y aixó sols estalvia escenes difícils. Ranson troba el consol de la perdua d'esperanses en la vergonya de la seva negativa, y un consol del seu sacrifici en la direcció que exigeix de tot el negoci. Els personatges egoistes justifiquen aquest egoisme per la seva situació, y els que no ho són fan de major relleu la seva bondat. Quan un personatge no ha d'esser simpátic l'autor li dona un paper secundari. Y aixi per l'inclinació del públic pels que juguen els primers papers, es tota l'obra la que se li fa agradosa. La gracia y lá náturalitat són dues qualitats de l'autor que no manquen pas en «L'aventurier», el protagonista del qual interpreta l'Emili Thuillier d'una manera admirable, com potser cap altre actor espanyol ho faría per adaptarse'l paper a les seves condicions físiques y artistiques y per haverne fet un estudi perfecte.

ALEXANDRE PLANA

ESPECTACLES

Teatre Circo Barcelonès

GRAN CINEMATOGRAF

Avui sessions completes de quatre a set tarde y nou a dotze nit

PREUS ECONÓMICS

20 PELICOLES, 20

de veritable estrena, entre elles «Amores de Lisa», «Max en la granja», «Los cinco sentidos» «El amor encuentra su camino», «El antifeminista (500 metres), «El nuevo negro», «La marca de la infamia» (700 metres Gaumont), «La danza de la serpiente», (Nordisk) Segona part de «Frente la serpiente», y «La hija del otro.» 1.000 metres.

Teatre Tívoli

Gran Companyía italiana d'ópera cómica y opereta dirigida per A. GRANIERI y A. MARCHETTI. Avui dilluns a un quart de deu debut de la Companyía amb l'opereta en tres actes

La Principessa dei Dollari

Butaca 2 ptes. Entrada general o'52 ptes. Demí Dimars 2 de Juliol estrena de l'opereta en tres actes «Amore di Principi», que ha valgut sorolloses ovacions a la Companyía en tots els teatres que l'han representada. Se despatxa a comptaduría.

TEATRE NOVETATS. — Temporada d'istiu.— Companyía dramàtica.

MARÍA GUERRERO
FERNANDO DIAZ DE MENDOZA

Avui Dilluns 13.ª MODA. Nit a un quart de deu. La comedia en quatre actes de A. Capus traducció de Ricard Blasco,

El Aventurero

Demà dimars. Benefici Fernando Díaz de Mendoza. Estrena de la comedia en un acte de A. Mich y A. Sotillo, «La Posteridad». Estrena del paso de comedia en un acte de E. Marquina, y la comedia en tres actes de Agustín de Moreto «El Desden con el Desden». Dijous comiat de la Companyía. Se despatxa a comptaduría.

Teatre Novetats

Companyía GRAN GUIGNOL ITALIANO director A SAINATI primera actriu BELLA STARACE SAINATI.—Queda obert l'abono a 11 díes MODA y 26 a diari en l'Administració del Teatre.

Nota: A fi de popularitzar el Teatre Grand Guinyol a Barcelona regiràn pera aquestes funcions preus populars.

TEATRE COMIC.—Gran companyía dirigida per Ricard Güell y Julià Vivas, de la que formen part la genial Pilar Martí, Angelina Villar y Pep Viñas. — Avui, dilluns 1 de Juliol. A dos quarts de deu, Especial 35 cénts. Els dos últims grandiosos exits. Primer: «El cuento del dragón», creació de Pilar Martí y Ricard Guell, tasca incomparable de la Companyía.— Según: La sarsuela en dos actes y set quadros «La viva de genio», obra que estrenaren a Madrid Loreto Prado y Enric Chicote.—Protagonistes Pilar Martí y Ricard Guell. Pren part tota la Companyía. Espléndida presentació. Decorat exprofés. Un magnífic Automóbil. Tots els díes, «La Viva de Genio». En ensaig la millor opereta del mon «La Generala», de Perrín, Palacios y Mtre. Vives. de grandiós èxit en Madrid. Se despatxa a comptaduría.

Gran Teatre del Bosc

Exit creixent de la inimitable «Farfalla», la excentrica musical. Ademés les notable «De Morena», «Preciosilla», «Sanna Mancini», «Walton», «Nunezallis» y l'hermosa «Aretina», total 30 artistes 30.—Per la tarde, Entrada y butaques lliures, consumació 50 céntims. Despatx pera les funcions nit: Carme, 20.—Día 2 debut de Matilde Aragòn. En breu: La Fornarina

Saturno Parc

Centre de recreus y atraccions. Obert y amenisat per la banda del Regiment d'Alcàntara, tots els días tarde y nit

Entrada de passeig, 10 cénts.

Gran Concurs Hipic Internacional

En el terreny del POLO Carretera Sarrià (Casa Rabia) Avui dilluns, últim día. Prova de Cabos y individuus de tropa. —Enganxes a tronc a llimonera y presentació de Cavalls de sella.

Comisió Deportiva del cim del Tibidabo

SALUT y RECREU.—Avui tarde. Gran concert per una renomenada Banda de Profesors.— Gronxadors.—Carrousel. — Tir Flobert. — Distraccions varies, etc, etc.

Turó Park

Deports.—Noves atraccions.—Concert per la Banda de Cassadors de Barcelona. Carril de Sarrià y tramvíes. Servei extraordinari.

LA RABASSADA

HOTEL-RESTAURANT

está obert tota la nit. Gabinets particulars Cuina de primera. Servei a la carta y cuberts desde cinc pessetes. Telèfon número 7.648.

Concerts

en el Saló Menjador del Restaurant de 1 a 3 tarda y de set a nou nit, per una orquesta de profesors dirigits per el mestre Pérez Cabrero.

Atraccions Americanes

Scenic, Railway, Water Chute, Bowing, Alloys, Cake-Walk, Casa Encantada, Palau de cristall, Palau de la rialla, Paseigs, etc. Tranvía directe desde la Plassa de Catalunya a La Rabassada.

Concerts

MUSIC-HALL - LA BUENA SOMBRA - GINJOL, 3

Nit: Gran exit de la célebre etoile parisienne,

NITA-JO

Entrada lliure. Butaques gratis.

Edén Concert.-Music-hall Parisenc

ALCÁZAR ESPAÑOL. — 7, Unió, 7

Avui dilluns estrena de **La Revue de Verano** complètament diferenta de les anteriors Revues.

Cinematógrafs

Gran saló cine Doré

Avui dilluns gran programa de cine y

4 Colossals atraccions 4

LES BENALIK'S amb sos exercicis escala aeria.

FLORY FLORY FLORY

fenómen vocal imitador de célebres artistes.

Troupe Wernoff

reis del tapís acróbates de primer ordre.

La Torrerica

eminent cantanta d'aires regionals
Demá dimars gran debut de

The Strakens

amb sos balls americans excèntrics.

DIVERSIONS PARTICULARS

MUNDIAL PALACE. — Concerts Santos tots els dies. Coberts desde pessetes 3'50 Els divendres, bouillabaise. Dissabtes, menú corrent y vegetarià.

Botlletí comercial

30 juny de de 1912

Societats y Ferrocarrils

COMPANYIA DELS FERROCARRILS DE M. S. A. — Kilometres en explotació: Xarxa antiga, 2,945: Xarxa catalana, 719. Tota la Xarxa, 3,664.

Ingressos dels dies 1 al 10 de juny:

	1912	1911	Diferencia
	Ptes. Cs.	Ptes. Cs.	Ptes. Cs.
Xarxa ant.	2.535,282'28	2.168,333'19	366,949'09
Xarxa cat.	769,419'33	763,450'13	5,969'20
Totals	3.304,701'61	2.931,783'32	372,918'29

Ingressos del 1 de janer al 10 de juny:

	1912	1911	Diferencia
	Pts. Cs.	Pts. Cs.	Pts. Cs.
Xarxa ant.	40.850.945'10	35.522,082'19	5.328,862'91
Xarxa cat.	14.976,889'80	13.066,116'76	1.910,173'04
Totals	55.827,834'90	48.588,498'95	7.239,335'95

Barcelona, 28 de juny de 1912. — El secretari del Comité, *Felip Blanc*.

VINS

Informació de la casa Arnó, Maristany y C.ª

Hi ha un punt respecte del qual no hi ha cap dubte: es l'agotament general d'existencies en els cellers y un reduit stok també en els magatzems dels vinaters.

Es creencia fonamentada que s'arrivará al fi de campanya amb una mancá de vi com poques vegades haurá succeit; y com que per tot passa lo mateix essent França el país que més escurat se troba, els preus se queixen/amb una fermesa acrisolada y no's preveu que fins molt adelantada la nova anyada puguin cambiar les coses y variar les cotisacions.

Societat Catalana d'Edicions

Quota minima semestral, CINC PESSETES
Tres llibres cada semestre

Volums del segon semestre de 1911

I. LES IDEES POLÍTIQUES D'EN VALENTÍ ALMIRALL, per *Alexandre Plana*, amb la traducció catalana dels treballs de l'Almirall *Espanya tal com es, Contestació a Núñez de Arce, y L'immoralitat a Espanya.*

II. PROSES BARBARES, per *Prudenci Bertrana.*

III. LA VIDA Y LA MORT DEN JORDI FRAGINALS, novela den *J. Pous y Pagès.*

Volums del primer semestre de 1912

I. ESTUDIS DE LITERATURA CATALANA, per *Manuel de Montoliu.*

II. HISTORIA CONTEMPORANIA DELS MOVIMENTS NACIONALISTES, per *A. Rovira y Virgili*, amb un pròleg den *Pere Corominas.*

III. L'ORIGEN DEL CONEIXEMENT, pel *Dr. Ramón Turró.*

Seguiran obres de *Joaquim Ruyra, Josep Carner, Lluis de Nicolau, Ramon Rucabado, Pompeu Fabra, Gabriel Alomar, Josep Maria Tallada, Romà Jori*, etc. Els volums estaran elegantment impresos y constaran de **200 a 400** planes.

A les oficines d'EL POBLE CATALA se faciliten fulles de suscripció

Abans d'anar a l'extranger, prengui vosté de 30 a 60 llissons **The Berlitz School** y s'evitará no pocs apuros.-Llissons de prova, gratis 825 sucursals

Secció especial per traduccions (completes en preus o orals), contractes pera la correspondencia extranjera de cases de comers

PASSEIG DE GRACIA, 18 **BASTIDA** SUCURSAL CANUDA, 7

Unica casa que ven a preus incompatibles les últimes creacions de París y Londres en Camisería, Corbatería, Sastrería, Bastonería, Genes de punt y demés similars.

Trosseaux reclam de la temporada

3 camises
3 camisetes
3 pantalons
3 parells de mitjons
3 mocadors
3 colls
3 parells de punys
3 corbates, o bé
1 corbata, 1 tirants y
1 parell de lliga-cames

Perfumat amb CHEVALIER D'ORSAY y dintre d'un estoix

Tot de bona classe per 25 pessetes

SASTRERIA

Ermilles fantasía. . . . . desde 2'95 pessetes.
Pantalons panyo superior, girats de baix . . » 8'95 »
Trajos complets, última creació fantasía . . . » 25 »

Vendas rigorosament al comptat

Unic representant de la casa CURZON BROTHERS sastre de Londres

Trajo a mida, confeccionat a Londres, genre anglès 100 pessetes

Gran Diploma de Honor y 10 Medallas
RELOJ ORIÓN AFINACIÓN CRONOMÉTRICA
VÉNDESE EN LAS RELOJERIAS

INSTALACIONS COMPLETES PERA AIXECAR AIGUA

MOTORS

A GAS, BENZINA, GAS POBRE, etc. Preus económics y resultats garantits. Nombroses referencies

DAVID FERRER Y C.ª
(Societat en comandita)
Corts, 586 -- BARCELONA

Curacion del Estrenimiento

POLVOS DE CASSIA RICHELET

Laxantes - Depurativos Refrescantes

Muy agradables al paladar. No producen colicos

Empleado siempre con éxito en los sufrimientos del estómago, del intestino, en las enfermedades de la piel y de la sangre, en las turbaciones de la circulacion, reumatismos, gota, afecciones del higado, obesidad, etc.

Deposito en todas las buenas Farmacias y Droguerias de Espana, Canarias, y Baleares.

Laboratorio: L. RICHELET
Rue Gambetta, 13, SEDAN (Francia)

Depositario General para toda Espana:
D. Francisco LOYARTE
Calle S. Marcial, 33, esquina à San Ignacio de Loyola, 9, SAN SEBASTIAN

Precio: 3 Pesetas

PIANOS Y HARMONIUMS de lloguer, desde 8 fins a 15 pessetes al mes Carrer del Bruc, núm. 70, entressol, primer

S'ha posat a la venda la LÁMPARA IRROMPIBLE **RAY**
Rambla de les Flors, núm. 16

EL REUMATISME

Al dir a vostès que Catalunya es la regió espanyola més castigada y la generalitat sofreix de reuma o dolor, no hauré dit cap mentida, doncs, desgraciadament, es la veritat y, naturalment, hi ha que pendre totes aquelles precaucions pera curarse, puig que sapigut es que descuidarse uns dies, es condemnarse per tota la vida.

EL TRIVON

medicament descobert per un eminent professor que després d'alguns anys d'estudis ha lograt imposarse d'una manera tan poderosa a les malalties del reuma o dolor, que amb una sola frega d'EL TRIVON, el malalt queda aliviat de tal manera que pot considerarse curat.

Puig si els que pateixen de reuma o dolor fessin ús de tan meravellós medicament y se prenguessin la molestia de llegir el prospecte que va acompanyat en cada ampolla, se convencerien que EL TRIVON es el medicament que buscaven pera curarse radicalment.

El que pateix d'alguna de les malalties que indiquem a continuació o al primer moment de presentarse un simptoma d'elles, acudeixi al TRIVON; podrà després convencer que nostra indicació es mereixedora d'un veritable agraiment.

Reumatisme, Dolors nerviosos o Neuralgies Mal de cap, Hemicranees (migranya), Cefalees, etc.

De venda a Barcelona: Segalà, Rambla Flors, 4; Rambla del Mitg, 17; Vda. Alsina, passatge Crèdit, 4; Serra, Pelai, 9; Viladot, Rambla Catalunya, 36; Andreu, Rambla Catalunya, 66; Ferrer, Princesa, 1; Farmacia de la Creu, Escudillers, 75.

FORA PÈL MOIXÍ

ELS POLVOS COSMÈTICS DE FRANC treuen en pocs minuts el pèl de qualsevol part del còs, mata ses arrels y no torna a sortir. No irrita'l cutis. Aquest depilatori es utilíssim a les senyores que tinguin pèl moixí (vello) a la cara y brassos, pera que així puguin destruirlo. 2'50 ptes. UN POT, — S'envia certificat per correus si per endavant se reben 3'50 ptes. en LLIURANSA de Giro Mutu o segells de correu.

Farmacia Borrell
COMTE DE L'ASSALT (CARRER NOU), NÚMERO 52 — BARCELONA

HERNIES (trencadures) TRACTAMENT RADICAL: no més accidents que fassin necessaria intervenció quirúrgica (TALLS DE BISTURÍ), amb no usar armotostes, braguers y vendatges de basar ni els propalats en anuncis y reclams. Els incalculables y altament reconeguts beneficis del PROTOTIPO DEL TRACTAMENT NO OPERATORI (amb reial privilegi — tres patents d'invenció), per la Reial Academia de Medecina y Cirurgia llaurejat, garantisen comoditat incomparable, retenció absoluta y la curació en poc temps. Despaig de l'autor, especialista PERE RAMON: CARME, NUM. 38, PIS PRIMER, BARCELONA Demanis gratis «FARO LUMINOSO PARA LOS ENFERMOS».

DINER en 2.ª hipoteca, usdefruits y pròpietats indivises, y sobre gerres, pianos, carruatges y tota garantía que convingui. Rambla de Santa Mònica, 4, entressol.

DINER en 1.ª hipoteca y sobre valors desde'l 3 per 100 anyal, en llibres, proprietaris, industrials y comerciants desde'l 1½ per 100 al mes.

MOBLES DE JORBA
Exposició de totes classes en un grandiós magatzem y tallers
HOSPITAL, 101

A PLASSOS
Mobles, Sillerfes, Lòmpares, etc.
— Carrer de Sant Pau, 54 —

A ALELLA Casa pera llogar en magnífiques condicions pera l'estiueig. Raó: Alella, Hic, tottaner.

✝

ESQUELES MORTUORIES

SEN'ADMETEN AN AQUESTA IMPREMPTA, FINS A LES TRES DE LA MATINADA

EMPRESA DE POMPES FUNEBRES

LA EGIPCIA

Societat Anònima

La més important d'Espanya - 29 sucursals ab telèfon - Central, Pelayo, 44 telèfon 1,113 - *Economia veritat en els preus*

Important: *LA EGIPCIA* es l'única funeraria que posseeix Cambra de Desinfecció, no servint cap artefacte sense que sigui prèviament desinfectat. **Nota:** Esmerat y ràpid servei tant en la capital com fòra d'ella.